JIPPO

NO 11/81

Marraskuu
Hinta 5,90

LUONTOJIPOSSA LENTÄÄ LEPAKKO

KYSYMYKSIÄ NYT 60!

POMPEJI tuhkasta kaivettu kaupunki

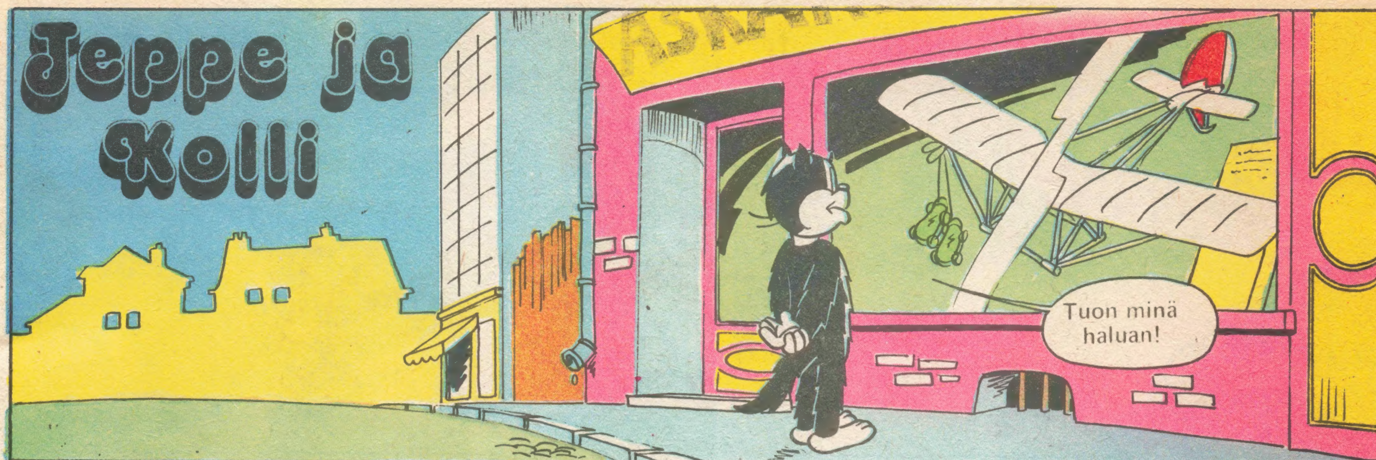
302208-1-11

MARRASKUUN JIPOSSA

Jeppe ja Kolli
Tuon minä haluan!

Hyvää päivää, kauppias!

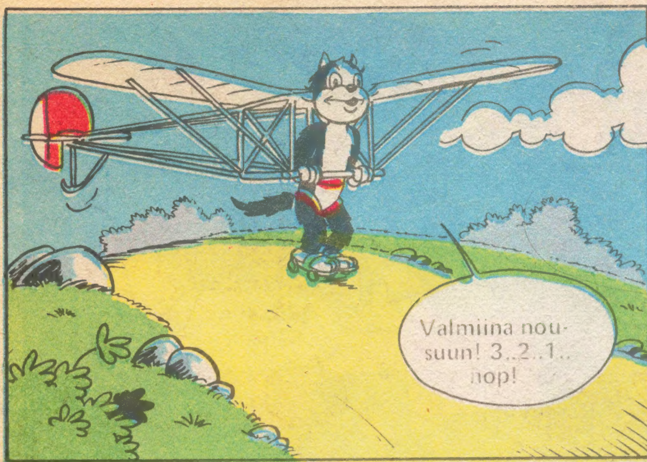

Muista lukea ohjeet hyvin ennen rakentamista!
Kyllä minä osaan!

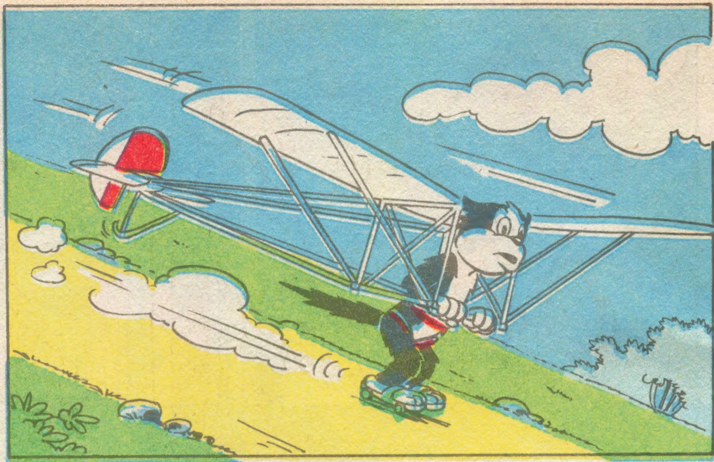

Hetken kuluttua..
En käsitä! Ohjeissa täytyy olla vikaa!

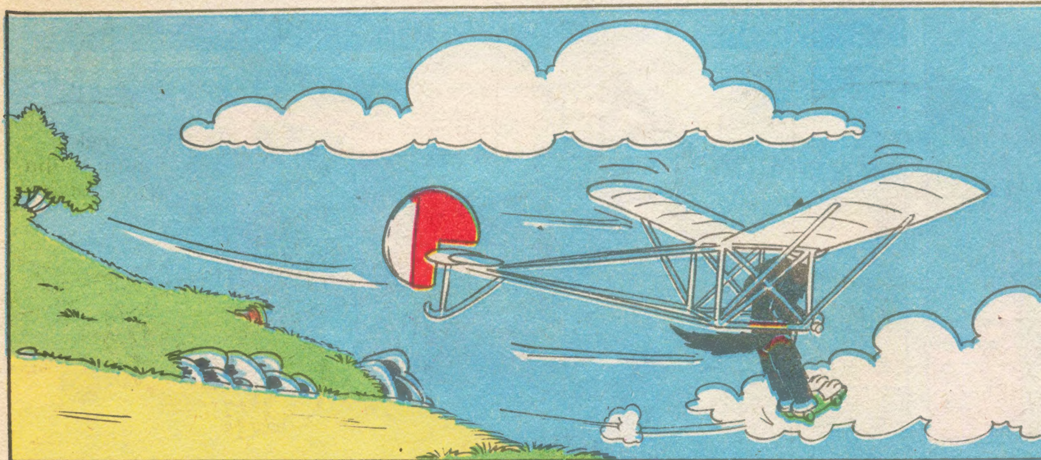

Terve, Kolli! Saanko auttaa?
Ohjeet ovat väärät ,mutta yritä!

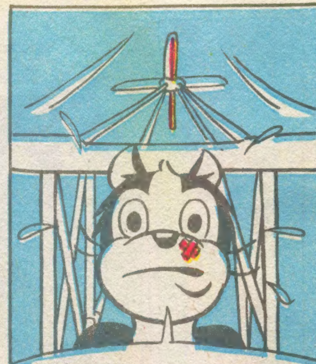

HI HI HI
HI HI HI
CLIC

Kymmenen minuutin kuluttua..
Ole hyvä, Kolli! Se on valmis!

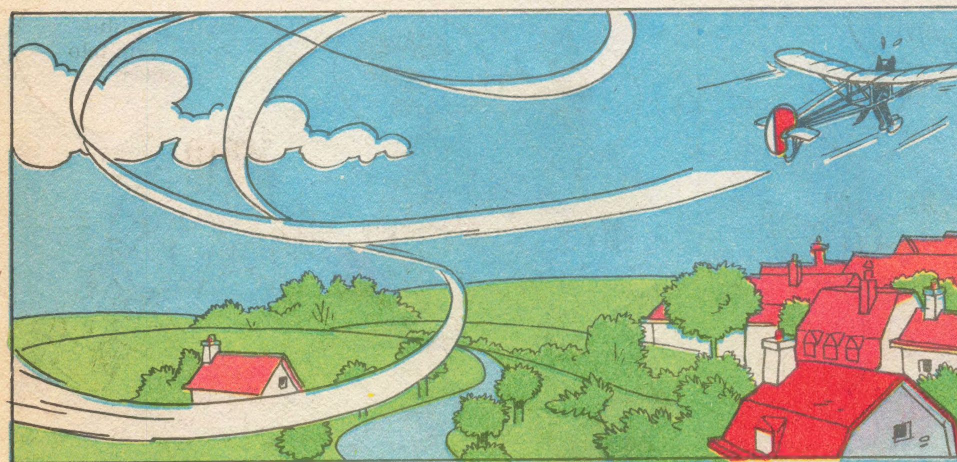

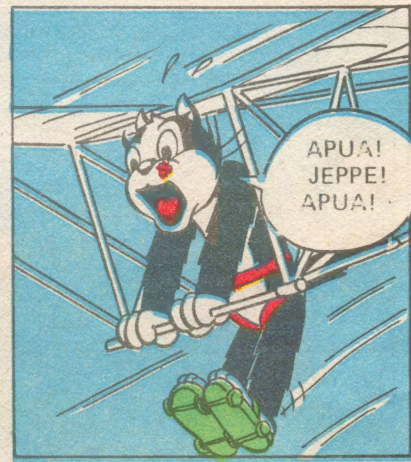

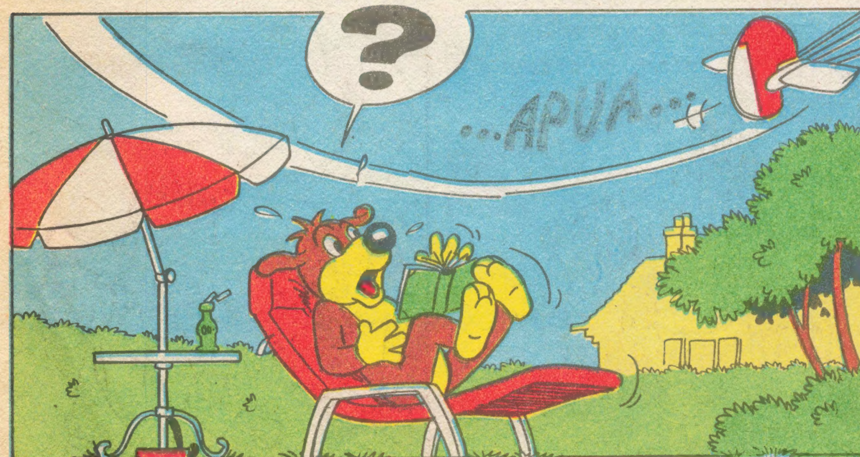

Kamalaa! En muistanut lukea kuinka tätä vempelettä ohjataan!

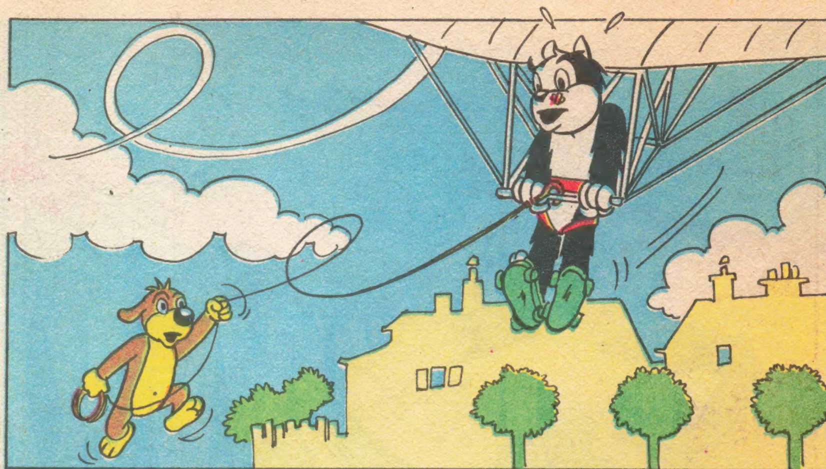

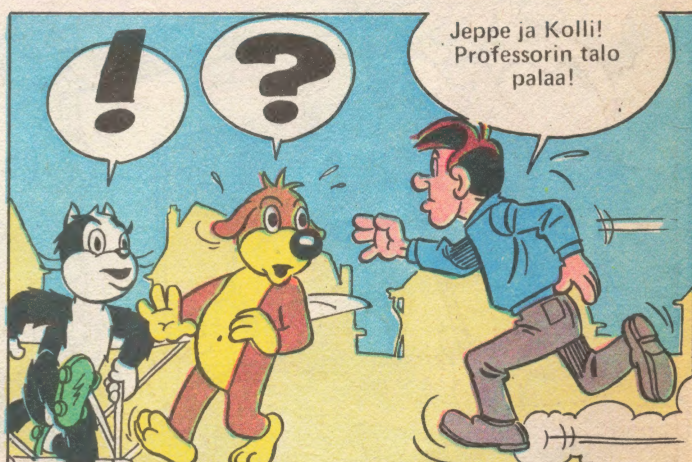

Yritän heittää Kollille hinausköyden! Se hidastaa lentoa!

Täytyy etsiä joku aukea paikka laskeutumista varten!

Hidastan vauhtia vähitellen!
Tämä käy kuin leikki!
Onneksi kuulin Kollin avun huudot!

Ilman apuani sinulle olisi käynyt huonosti!
Eipäs! Pelleilin vaan! Olisin päässyt alas itsekin!

!
?
Jeppe ja Kolli! Professorin talo palaa!

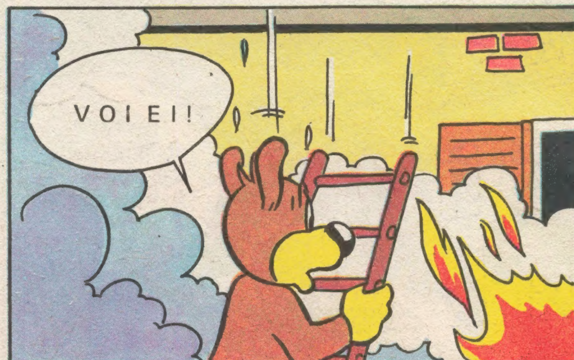

Kuin se alkoi?
Hän teki kokeita, ja jokin kai räjähti!

Onko palokunta paikalla!
Ei vielä! He sammuttavat toista tulipaloa!

Katsokaa! Professori on kivunnut katolle!

Kas kummaa! Mikähän aiheutti räjähdyksen? Täytyy tutkia!
Tuokaa minulle tikkaat!

Haen hänet alas!

Hiljaa! Etkö näe, että työskentelen?
Äkkiä! Tuli leviää!

V O I E I !

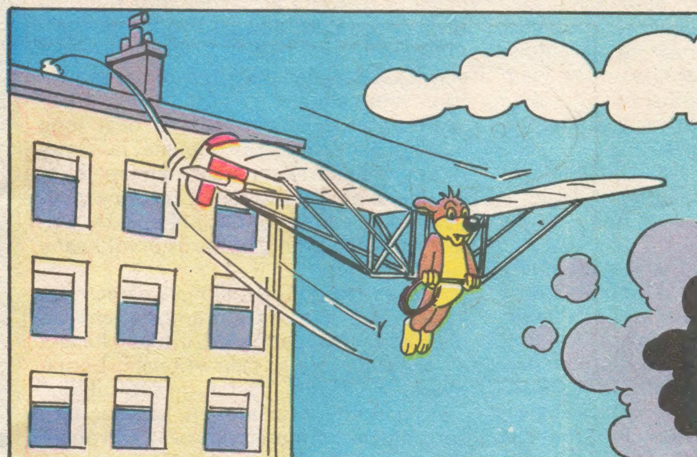
Tikapuut palavat! En pääse ylös!

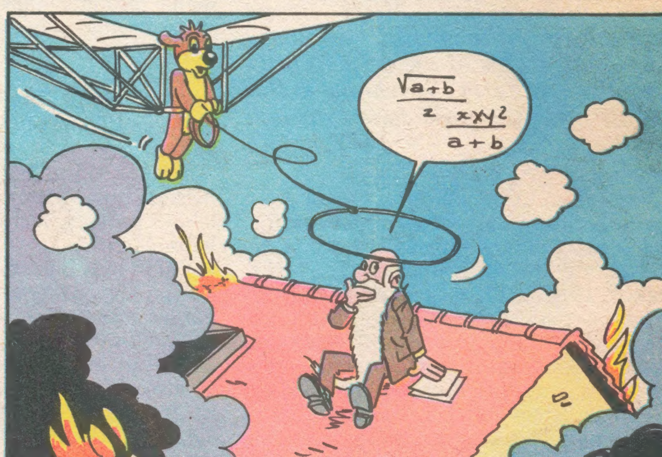
Mutta en voi jättää professoria vaaraan! Jospa saisin siivet!

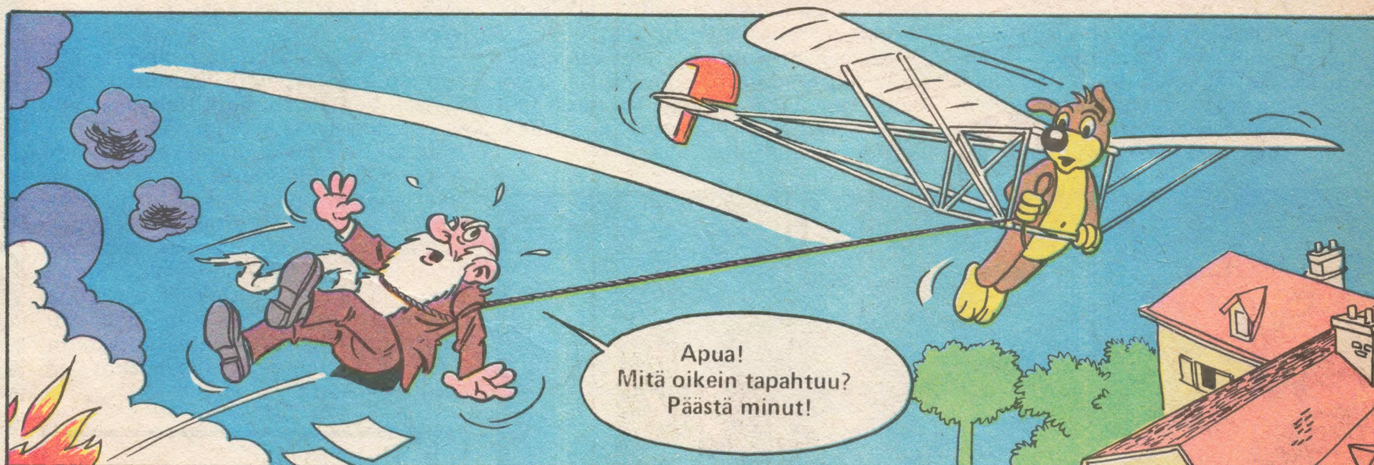
Totta tosiaan! S I I V E T !

Mene lainaamaan Kollilta lennokkia! Äkkiä!

P. Valli ja
L. Cance

LEPAKKO lentävä nisäkäs

"Lepakoita kellotapulissa" ei ole kovin imarteleva ilmaisu ihmisestä puheenollen. Mistä lienee moinen sanonta saanut alkunsa? Lepakoissa kun ei ole mitään pilkkaamisen aihetta, ja vanha kellotapuli on niille mitä mainioin päiväpiilopaikka.

Jostakin kummallisesta syystä lepakoita pidetään vastenmielisinä otuksina. Ne ovat kauhuelokuvien vakionäyttelijöitä, etenkin verta imevät vampyyrilepakot. Ilmeisesti juuri kauhukertomuksista on peräisin kansanomainen uskomus, että vampyyrit iskevät leukansa ihmisen kaulavaltimoon. Todellisuudessa nämä trooppisen Amerikan lepakot eivät ahdistele ihmisiä. Jos joku sattumalta päättää ravita itseään ihmisverellä, se puraisee nukkuvaa uhria isovarpaasta tai nenästä.

Päivisin lepakot nukkuvat suojaisissa paikoissa, puunkoloissa, luolissa, ladoissa, ullakoilla, kellotapuleissa.. Lepopaikoissaan ne roikkuvat jalkojen kynsien varassa, pää alaspäin. Niitä on yleensä paljon yhdessä, kiinni toisissaan vieri vieressä.

Talvehtiessaan lepakot roikkuvat samalla tavalla suojaisissa onkaloissa, joissa lämpötila ei laske pakkasen puolelle. Talven ne ovat horroksessa, ja niiden ruumiinlämpö laskee lähelle nollaa. Näin ne kuluttavat mahdollisimman vähän energiaa aikana, jolloin ne eivät saa ravintoa.

Poikaset syntyvät keväällä. Ne imevät nisää ja pysyvät emossaan kiinni lennoillakin, kunnes vartuttuaan oppivat itse lentämään.

Suomessa on tavattu seitsemän lepakkolajia. Ne ovat hyvin paljon toistensa näköisiä ja siksi vaikeasti tunnistettavissa. Meillä yleisin on pohjanlepakko, jonka pituus on noin 5 senttiä. Hiukan harvinaisempia ovat isolepakko, kimolepakko ja korvayökkö. Lisäksi Suomessa tavataan siippojen sukuun luokiteltavia lepakoita. Yleisiä niistä ovat vesisiippa ja viiksisiippa, harvinaisuutena meillä on kuitenkin myös nähty ripsisiippa.

Kukaan on tuskin kuollut verenhukkaan lepakon puraisusta. Mutta ikävä kyllä nämä verivampyyrit levittävät tauteja karjaan ja joskus ihmisiinkin. Vaarallisin on vesikauhu.

Suurin osa lepakoista syö kuitenkin hyönteisiä ja hedelmiä. Jotkut Australiassa ja Aasiassa elävät lepakot pyydystävät myös pikkulintuja ja pikkujyrsijöitä hyönteisten lisäksi. Väli-Amerikassa elävä kalastajalepakko syö nimensä mukaan vain kaloja.

Hyönteisiä syövät lepakot ovat jopa hyödyllisiä. Keski-Euroopassa ja Amerikassa niille rakennetaan suojapaikkoja viljelmien läheisyyteen, jotta ne pyydystäisivät tuhohyönteisiä. Lepakon lantaa, guanoa, pidetään myös arvokkaana lannoitteena.

Lepakot kuuluvat siipijalkaisten nisäkäslahkoon. Ne ovatkin ainoita lentäviä nisäkkäitä maapallolla. Lintujen kanssa ei lepakoilla ole mitään yhteistä. Lentämiseen ei välttämättä tarvita siipisulkia.

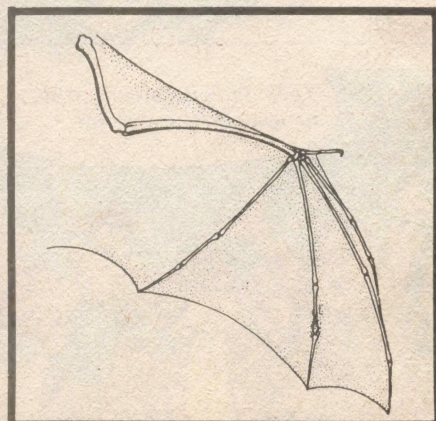
Lepakoiden vartalo on karvapeitteinen, mutta lenninräpylät ovat kalvomaiset. Ihopoimut ovat pingoittuneet purjeiksi pitkien sormiluiden ja takaraajojen väleihin.

Lento käy lepakoilta paljon räpiköivämmin kuin linnuilta. Lentotapa noudattaa hyönteisten mutkittelevaa ja ylös alas poukkoilevaa liikehdintää.

Lepakot lentävät öisin ja pyydystävät yöhyönteisiä. Pimeässä lentäminen ja saalistaminen onkin vaikea juttu. Lepakoilla on tähän tarkoitukseen erityinen kaikuluotausmenetelmä. Ne päästävät hyvin korkeita, ihmiskorvalle kuulumattomia ääniä. Ne päättelevät esteen tai hyönteisen etäisyyden siitä miten nopeasti ääni heijastuu kohteesta takaisin. Tällä tavoin suunnistamalla lepakot "näkevät" pimeässä.

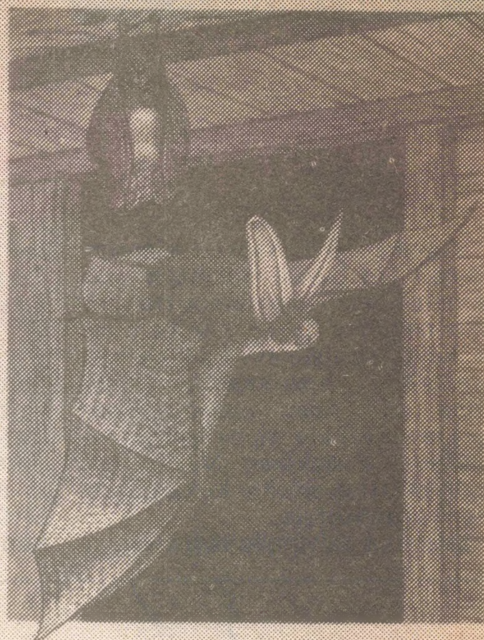

Väli-Amerikassa elävä kalastajalepakko sieppaa pitkäkyntisillä jaloillaan veden pinnassa uivia kaloja.

Lepakon kalvomaiset lenninräpylät ovat pingoittuneet pitkien sormiluiden väleihin. Peukalossa on pieni koukkukynsi, jota lepakko käyttää tarttumiseen.

Keski-Euroopassa esiintyvä hevosenkenkäyökkö on nukkuessaan kietonut lenninräpylänsä vartalon suojaksi. Hassun näköinen korvayökkö saattaa joskus kesyyntyäkin.

Kaakkois-Aasian saaristoissa elävä lentävä koira on lepakoista suurin. Sen siivenkärkien väli on yli 1,5 metriä.

KENEN KONE?

Vuonna 1926 valmistui ensimmäinen Tin Goose (tinahanhi) kokometallinen kolmimoottorinen liikennekone, joita myöhemmin oli käytössä melkein kaikilla suuremmilla amerikkalaisyhtiöillä. Kone oli erään autokuninkaan pyrkimys vallata myös lentokoneteollisuus alueekseen. Nyt on tehtävänäsi ottaa selville kuka oli koneen rakennuttaja.

Salaisuus selvinnee seuraavanlaisen tuumailun lopputuloksena: Oletetaan, että koneessa oli seuraavat matkustajat: KURT FARN, O.T. NOLO, RISA PII ja R. MIDDA. He olivat matkalla kotikaupunkeihinsa, jotka on merkitty karttaan numeroin 1—4. Järjestele matkustajien nimien kirjaimet uuteen järjestykseen niin että niistä muodostuu kaupunkien nimet. Sitten kirjoitat kaupungit taulukkoomme, ja nuolella merkitylle pystyriville muodostuu koneen rakennuttajan nimi.

Mikäli sait nimen selville voit osallistua palkintokilpailuumme, jossa on palkintoina KYMMENEN SARJAKUVA-ALBUMIA. Merkitse tehtailijan nimi, oma nimesi ja osoitteesi kilpailukuponkiin ja lähetä se marraskuun loppuun mennessä osoitteella: JIPPOKILPA, PL 116, 00101 Helsinki 10.

Koneen rakennutti: ....

Nimeni ....

Katuosoitteeni ....

Postitoimipaikka ....

Puhelin ....

Jippo 11/81

Letti
MERIROSVOJEN KAUHU

Miesparka noudetaan nopeasti laivaan.

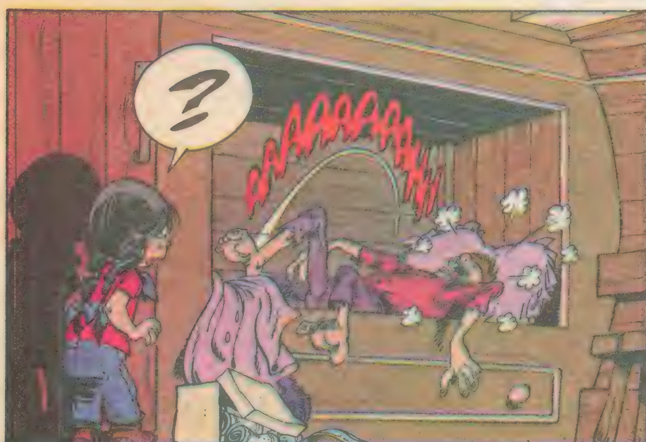

Joko voitte paremmin? Saanko häiritä?
Voi ei! Likka!

AAAAAAAAAAAAAH! TUOLLA ON HIRVIÖ! APUAAA! AAH...
MIKÄ HIRVIÖ?

?

Hän hourii ja näkee kummia! Parasta antaa hänen levätä rauhassa! Jätän sidetarpeet ja hiivin pois!

Uni on paras lääke!
Se onnistui!

Tänä iltana he saavat syödä uudella tavalla maustettua ruokaa!

Ruorissa nuokkuu nälkäinen mies..

Ruoka-aika!
Kiitos, Letti! Anna tänne!

Entä muut?
Kaikki nukkuvat!

Minuakin alkaa väsyttää! Hyvää yötä!
Hyvää yötä!

Seuraavana aamuna..

Mitä
nyt?
Tappi!
Olette omalla saarellani!

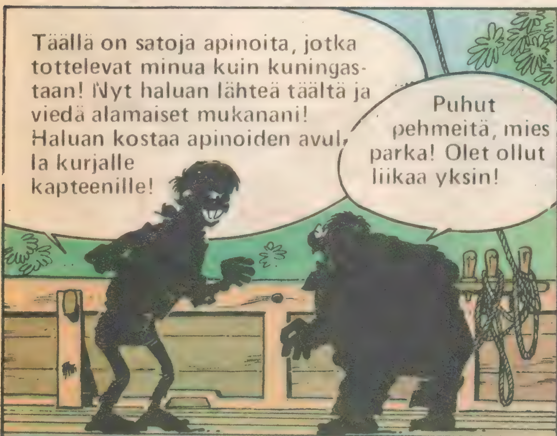

Sepä hyvä! Menen takaisin nukkumaan!

Ei mutta hetkinen! Kuulinko äsken oikein?
Kyllä vaan, typerys!

Kuinka olemme tanne joutuneet?
Eilen illalla sotkin ruokatarvikkeisiin uniläākettä, ja kun nukuitte ohjasin laivan tänne!

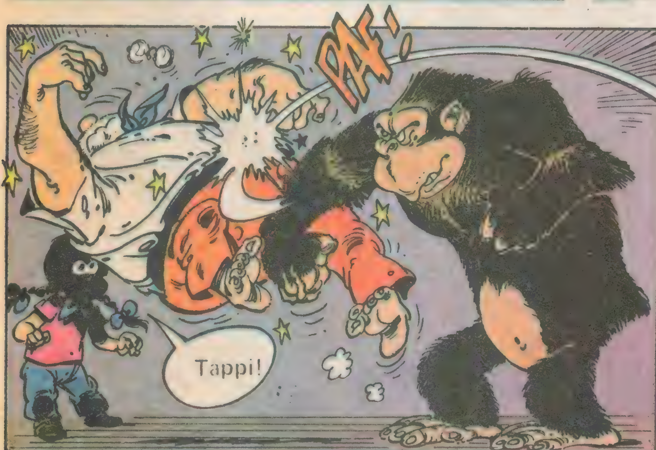

Et ollutkaan pulassa!
Tavallaan olen vieläkin! Minut jätettiin tälle saarelle kahdeksan vuotta sitten!

Olin kansimiehenä eräällä laivalla, ja yllytin miehiä kapinaan kapteenia vastaan! Joku kavalsi aikeeni, ja rangaistukseksi minut tuotiin tänne! Minusta on tullut saaren valtias..

Täällä on satoja apinoita, jotka tottelevat minua kuin kuningastaan! Nyt haluan lähteä täältä ja viedä alamaiset mukanani! Haluan kostaa apinoiden avulla kurjalle kapteenille!
Puhut pehmeitä, mies parka! Olet ollut liikaa yksin!

Missään tapauksessa en ota apinoita laivaani!

Hei! Mitä nyt?

PAF!
Tappi!

Mikä hätänä, Tappi?
OH!
Pysykää aloillanne joka iikka!

Banaa-
neja!
Aivan! Apinat tarvitsevat eväitä pitkällä merimatkalla! Haluatko sinäkin?

Tässä, ole hyvä! Jos lupaat olla kiltti, saat niitä myöhemmin lisää!
Kiitos!

Sinä senkun mutustelet banaania, vaikka olemme pahassa liemessä! Osaathan puhua vatsastasi, keksi joku temppu!
Sano mikä!

Etkö itse keksi mitään?
Kaikki kannelle!
Nam!

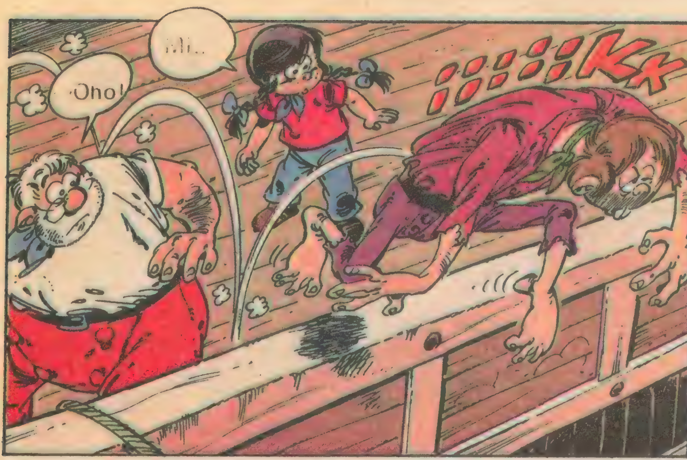

BLONK!
TONK!
BOM!
Oho!

Hän astui banaaninkuoreen!
Hän löi päänsä ja pyörtyi!
Katsokaa!

Mikä melu!
Apinat lähtevät!

VALITSE OIKEA VASTAUS

60 KIPERÄÄ KYSYMYSTÄ

Kokeile tietouttasi valitsemalla kysymyksiin oikea tai oikeat vastaukset monista vaihtoehdoista. Oikeat vastaukset ovat ratkaisusivulla 70.

1. Kustantamo on
   a) käymälä
   b) kirjallisten tuotteiden kustannustoimintaa harjoittava liike
   c) valtiovarainministeriö

2. Desantti on
   a) korkeakoulussa luennoimaan oikeutettu tieteen harjoittaja
   b) hammaslääkäri
   c) vakoilutehtäviin lähetetty laskuvarjosotilas

3. Eroosio on
   a) ensirakkaus
   b) luonnonvoimien kulutustyötä
   c) avioero-oikeudenkäynti

4. Autonomia on
   a) itsehallinto
   b) auton omistaja
   c) autovaras

5. Intervalli on
a) rautaesirippu
b) väliaika
c) sisämuuri

6. Kopra on
a) silmälasikäärme
b) murresana, mikä tarkoittaa kouraa
c) kookospähkinän kuivattua siemenvalkuaista

7. Nekropoli on
a) mustien kaupunginosa suurkaupungissa
b) muinainen hautakaupunki
c) ruskeaa kenkävoidetta

8. Kynologi on
a) kirjailija
b) naistentautien lääkäri
c) koirien tuntija

9. Aerobatia on
a) ilmapatja
b) taitolentoa
c) äänetöntä tuhnuttelua

10. Platina on
a) metallinen alkuaine
b) vanha kieli
c) lattiavahaa

11. Tornado on
a) puhdistusaine
b) pyörremyrsky
c) häränlihapihvi

12. Ramppi on
a) kouristuskohtaus
b) kuume
c) näyttämön etureuna

13. Virus on
a) suuri hotelli Tallinnassa
b) taudinaiheuttaja
c) tautivuoteessa viruva henkilö

14. Öylätti on
a) ehtoollisleipä
b) eläinten yösuoja
c) yöastia

15. Santeli on
a) puu
b) suolamanteli
c) tuhma sana

16. Päästäinen on
a) pieni samettiturkkinen nisäkäs
b) vankikarkuri
c) päänahan loishyönteinen

17. Oboe on
a) Turku ruotsiksi
b) puupuhallin
c) englantia ja tarkoittaa "voi poika"

18. Akvarelli on
a) kantarellin sukuinen myöhäissyksyn sieni
b) vesivelliä
c) vesivärimaalaus

19. Salakka on
a) salapoliisin vaimo
b) pieni särkikala
c) hoikka

20. Fauna on
a) ruotsalainen sauna
b) pukinsorkkainen, sarvipäinen taruolento
c) eläimistö

21. Säämiskä on
a) naispuolinen sääennustaja
b) ohutta nahkaa
c) ylenpalttiseen sinutteluun taipuvainen henkilö

22. Heroismi on
a) sankarillisuutta
b) huumerikollisuutta
c) herännäisyyttä

23. Kantaatti on
a) Sveitsin liittotasavallan osavaltio
b) moniosainen säestyksellinen kuorosävellys
c) ravintolan kanta-asiakas

24. Hieroglyfi on
a) ammattimainen hieroja
b) muinaisegyptiläinen kuvakirjoitusmerkki
c) hiomaväline eli tahko

25. Kvintetti on
a) naisyhtye
b) naisasianainen
c) viiden solistin yhtye

26. Pastöroiminen on
a) opiskelua pappisseminaarissa
b) ravintoaineiden kuumentamista pienelijöiden tuhoamiseksi
c) tiukkaa paaston noudattamista

27. Aprikoiminen on
a) pohtimista
b) aprikoosien poimimista
c) aprillaamista

28. Ruska on
a) hevosen nimi
b) värihehkun aikaa syksyisessä luonnossa
c) nousevan aamuauringon punertava valo

29. Budjetti on
a) menoarvio
b) menopaluuarvio
c) talousarvio

30. Guassi on
a) pallopeli
b) unkarilainen ruokalaji
c) peittävillä vesiväreillä tehty maalaus

31. Identtinen on
a) yksihampainen
b) aivan samanlainen
c) täysin erilainen

32. Konservatorio on
a) säilyketehdas
b) musiikkioppilaitos
c) vanhainkoti

33. Kardemumma on
a) lapsenvahti
b) mauste
c) kardinaalin vaimo

34. Kurmitsa on
a) kurkkukasvi
b) kahlaajalintu
c) kurnuttava sammakko

50. Laguuni on
a) Liisa Guunin sisko
b) särkän erottama meren lahti
c) lakritsatehdas

51. Talkkuna on
a) kansanomainen jauhoruokalaji
b) iso kanalintu
c) naispuolinen talonmies

52. Riisitauti on
a) aasialainen influenssa
b) liiasta riisin syönnistä aiheutunut vatsanturvotustauti
c) D-vitamiinin puutteesta aiheutuva aineenvaihduntahäiriö

53. Auringonpilkut ovat
a) pisamia
b) tummia täpliä auringon pinnassa
c) punaisia läikkiä auringon polttamalla iholla

54. Akvamariini on
a) rannikkojääkäri
b) sinertävänvihreä jalokivi
c) merivettä

55. Bomba on
a) miesten talvitakki
b) karjalaistalo Nurmeksessa
c) neutronipommityyppi

35. Veteli on
a) vetojuhta
b) paikkakunta Pohjanmaalla
c) nahjus

36. Imaami on
a) isänäiti
b) muhamettilainen arvonimi
c) imettäjätär

37. Sakramentti on
a) kaupunki Kaliforniassa
b) makeutusaine
c) kirkollinen pyhä toimitus

38. Kolossi on
a) kuminen päällyskenkä
b) jättiläiskuvapatsas
c) konekäyttöinen lossi

39. Fasaani on
a) rakennuksen julkisivu
b) kanalintu
c) ruotsia ja tarkoittaa "mitä sanoitte"

40. Kynsilaukka on
a) puutostauti, mikä aiheuttaa kynsien lähtöä
b) konttauskilpailu lasten päiväkodissa
c) valkosipulia

41. Nieriä on
a) niellä ilmaa
b) lohikala
c) tulla viereen, lähestyä

42. Yövilkka on
a) kämmekkäkasvi
b) yöllä keltaista vilkuttava liikennevalo
c) yökerhon valomerkki

43. Tabasco on
a) tupakkakasvi
b) tulinen maustekastike
c) savukkeiden ketjupolttaja

44. Monologi on
a) monotehtailija
b) yksinpuhelu
c) hiihtäjä

45. Asteri on
a) takamus
b) sarjakuvasankari
c) koristekasvi

46. Pasha on
a) pääsiäisherkkua
b) hovipoika
c) ulostetta

47. Äkämä on
a) äkkiväärä tien mutka
b) paise
c) äkäisä henkilö

48. Hirssi on
a) rakennuksen seinätukki
b) viljakasvi
c) helsinkiläinen pirssi

49. Lastenlinna on
a) lastensairaala Helsingissä
b) vankila lapsirikollisille
c) Linnanmäen huvipuisto

56. Flora on
a) margariinia
b) kasvisto
c) naisen nimi

57. Vohveli on
a) sisäjalkine
b) koirarotu
c) leivonnainen

58. Jänkäkurppa on
a) lappalaisvanhus
b) lappalaisneitonen
c) kahlaajalintu

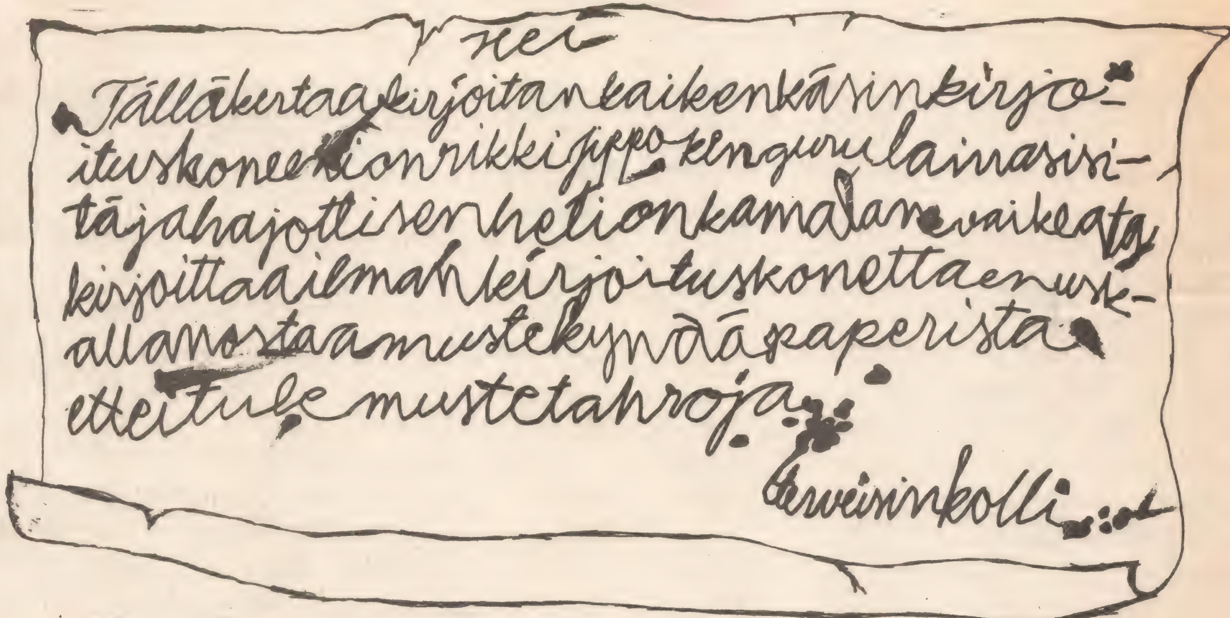
59. Vesimeloni on
a) tahitilainen kanootti
b) japanilainen helmenkalastaja
c) suuri hedelmä

60. Meduusa on
a) lääke-esittelijä
b) vesieläin
c) mielisairaanhoitaja

Painovirhepaholainen

Kolli on kirjoittanut kaiken melkein yhteen pötköön. Pätki hänen tekstinsä sanoihin ja lauseisiin, mikäli saat siitä selvää. Montako eri sanaa Kolli on kirjoittanut?

Tarkista teksti ratkaisusivulta 70.

sikin sokin

Tunnetko filmitähtiä?

Luettelossa on 30 elokuvanäyttelijän nimeä. Kuitenkin tähtien etu- ja sukunimet ovat menneet sekaisin. Etsi kullekin etunimelle oikea sukunimi. Mitkä ovat filmitähtien oikeat nimet? Jos tehtävä tuntuu vaikealta, voit tarkistaa nimet ratkaisusivulta 70.

1. Brigitte Palo
2. Elisabet Ikonen
3. James Valkama
4. Marilyn Siimes
5. Elvis Pöysti
6. John Jurkka
7. Olivia Heljo
8. Charlie Pasanen
9. Richard Salminen
10. John Loiri
11. Sophia Manni
12. Marlene Salminen
13. Bo Kinnunen
14. Goldie Lindman
15. Clint Halkola
16. Ritva Bardot
17. Ansa Monroe
18. Pentti Burton
19. Lasse Chaplin
20. Jussi Wayne
21. Tauno Dean
22. Vesa-Matti Travolta
23. Heikki Hawn
24. Åke Eastwood
25. Kristiina Dietrich
26. Tarmo Taylor
27. Esko Loren
28. Spede Presley
29. Simo Newton-John
30. Maj-Britt Derek

SAN FRANCISCON MAANJÄRISTYS

Aamuyöllä keskiviikkona, 18. huhtikuuta 1906 suurin osa San Franciscon kaupungin asukkaista nukkui rauhallisesti vuoteissaan. Valveilla oli vain muutama aamuvirkku ja joitakin yökyöpeleitä, jotka palailivat koteihinsa myöhään kestäneistä huveista. Kuitenkin hevoset olivat oudon levottomia talleissaan eri puolilla kaupunkia.

Katastrofi tapahtui arvaamatta kello 5.13, kuun vielä kumottaessa kalpenevalla aamutaivaalla. Yhtäkkiä koko kaupunki alkoi huojua ja revetä.

Kadulla partioiva poliisi kuvaili myöhemmin tuhon alkutunnelmia. Ensin hän oli kuullut syvää jyrinää, ja samassa katu hänen edessään oli alkanut lainehtia koko pituudeltaan kuin aaltoileva meri..

Rakennukset heiluivat ensin rajusti, samassa seinät sortuivat ja katot romahtivat. Kirkkojen kellot alkoivat mielettömän kalkatuksen. Puurakennuksia kaatuili kuin korttitaloja, vaikka monet niistä jäivät joustavina ehjemmiksi kuin kivitalot.

Herättyään keinuvissa vuoteissaan pakokauhun valtaamat ihmiset ryntäsivät ulos taloista. Neuvottomina he etsivät suojaa repeileviltä kaduilta. Epätoivo ja kauhu kuvastui päättömästi harhailevien kasvoilta. Oliko maailmanloppu tullut?

Silmänräpäyksessä tulipalot leimahtivat ilmiliekkeihin leviten roihuina talosta taloon. Mustat savupatsaat pimensivät aamun kajastuksen. Hävityksen kauhistus oli täydellinen.

Yhtäkkiä tuli parin sekunnin hiljaisuus. Maanjäristys oli ohi. Se oli kestänyt vain 48 sekuntia, vaikka kauhun hetket monista olivat tuntuneet ikuisuudelta. Ryminän ja räiskeen keskeltä kuului kaikkialla tuskan ja hädän riipaisevaa huutoa.

Pahin ei suinkaan ollut ohi. Tuli riistäytyi irti kaikesta hallinnasta. Kokonaiset korttelivat paloivat soihtuina. Tilannetta pahensi kaasujohtojen repeämiset. Palomiesten sammutusyritykset tuntuivat turhilta.

Kaupungin vesijohdot olivat hajonneet. Vettä ei saatu sammutustöihin. Palojen leviämistä yritettiin hillitä räjäyttämällä taloja. Mutta asiantuntemattomuus dynamiitin käsittelyssä aiheutti enemmän haittaa kuin hyötyä.

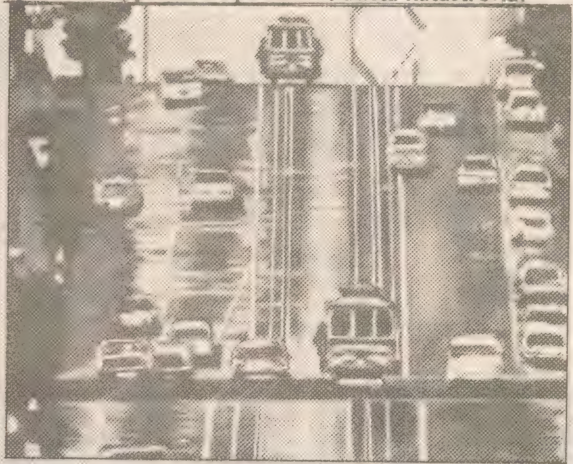
Puhelinyhteydet olivat poikki. Kuitenkin yksi kaupungin lennättimistä toimi. Sähköttäjä sai yhteyden ulkomaailmaan, mutta kello kaksi iltapäivällä tulen levitessä hän joutui jättämään paikkansa.

Apua tuli kaupunkiin vasta 19 tunnin kuluttua, jolloin ensimmäinen juna Los Angelesista saapui tuomaan lääkkeitä ja ruokatarvikkeita. Yhä roihuavat tulipalot vaikeuttivat uhrien pelastustöitä ja kaupunkilaisten evakuointia.

Kaupunki paloi kolme päivää. Vasta perjantaina tuulen suunnan muuttuessa tapahtui käännös parempaan. Lauantaiaamun sarastaessa pahin painajainen oli ohi. Savuavien raunioiden ylle lankesi siunattu sade.

Maanjäristyksen aiheuttamaa inhimillistä hätää ja tuskaa on mahdotonta arvioida. Enemmän kuin puolet kaupungin asukkaista, 250 000 ihmistä oli jäänyt koditta. Raunioista löydettiin 315 kuolonuhria, heidän lisäkseen 352 jäi ai-

San Francisco on täysin toipunut vuoden 1906 maanjäristyksen vaurioista. Alue on kuitenkin geologisesti epävakaata, ja monet pelkäävät uutta katastrofia.

niaaksi kateisiin.

Kaupungin keskustan 28 000 rakennusta oli täysin tuhoutunut. Rahassa vahingot arvioitiin 500 miljoonaksi taalaksi.

Maanjäristystä seuranneina kuukausina ryhdyttiin raunioiden raivaustöihin. Roju ajettiin merenlahteen. Kesti kuitenkin lähes vuoden ennen kuin kaikki roina ja murska saatiin vietyä kaupungista.

Kodittomien majoittamisesta huolehdittiin mahdollisuuksien mukaan. Avustuksia tulvi kaikkialta Yhdysvalloista ja ympäri maailmaa. Jälleenrakennustyöt alkoivat.

Jotkut pitivät katastrofia rangaistuksena rikkaalle "synnin" kaupungille. Mutta syy oli seisminen, sen aiheutti maankuoren tärähtely. San Francisco sijaitsee alueella, missä voimakkaat maanjäristykset ovat yleisiä. Maa on tärähdellyt kaupungin alla myös ennen vuoden 1906 onnettomuutta ja sen jälkeenkin, ei tosin yhtä voimakkaasti. Valitettavasti on täysin mahdollista, että jonakin päivänä San Franciscoa ravistelee uusi ja kaikkia entisiä voimakkaampi maanjäristys. Mahdollisuuteen suhtaudutaan vakavasti, ja uusien talojen rakenteet on suunniteltu vanhoja joustavimmiksi.

Nykyään kukkuloiden ja siltojen kaunis San Francisco on yli 700 000 asukkaan kukoistava kaupunki. Jyrkkiä mäkiä kipuavat cable car -vaunut ovat hauska ja tunnusomainen piirre kaupunkikuvalle. Kuuluisa nähtävyys on myös mahtava Golden Gate -riippusilta. Chinatownin kaupunginosassa on Yhdysvaltain suurin kiinalaisyhdyskunta. Kuuluisa on myös kaupungin edustalla, meren lahden saarella sijaitseva Alcatrazin vankila, joka nykyään toimii vain turistinähtävyytenä. Kaiken kaikkiaan Frisco on upea kaupunki, jonka ei koskaan soisi kokevan uutta katastrofia.

Näkymä kadulta meren lahdelle.

Golden Gate -riippusillan pituus on 2,7 km. Sen alta pääsevät suuretkin laivat kaupungin satamaan.

Cable car -vaunut kipuavat ja laskeutuvat kaupungin jyrkkiä mäkiä tarttumalla kadussa olevaan vaijeriin.

Bay Bridge -silta.

Nuoria teelehtiä nypitään käsin suuriin selässä kannettaviin koreihin.

Teenpoimijat saavat palkkansa yleensä kerättyjen lehtien painon mukaan. Punnituksen jälkeen lehdet viedään kuivattavaksi jne.

Asiantuntijat ovat tarkkoja valitessaan teelaatuja edustamiensa yhtiöiden myyntiin. Useimmat meille tutut teelaadut ovat sekoituksia, joiden reseptit ovat liikesalaisuuksia.

TEEN TARINA

Teetä juodaan kaikkialla maailmassa, mutta kuuluisimpia teen juojia lienevät englantilaiset.

Mikäs sen miellyttävämpää kuin kupillinen kuumaa teetä! Aamuteetä, kello viiden teetä, iltateetä, pussiteetä, kassiteetä...öh.. Teetä kuin teetä, se on kotoisin kaukaa.

Tee on ikivihreä kasvi, joka kasvaa villinäkin osissa Kaakkois-Aasiaa. Yleisimmin sitä viljellään Intiassa, Sri Lankassa ja Kiinassa. Tee on näiden maiden tärkeä vientitavara, vaikka suurin osa sadosta jääkin omaan käyttöön.

Teepensas vaatii menestyäkseen kuuman ja kostean ilmaston. Meidän sääolosuhteissamme sen viljelyä on turha yrittää.

Teekasvin taimet istutetaan viljelymaille noin metrin etäisyydelle toisistaan. Ne vaativat tilaa ympärilleen kasvaakseen reheviksi pensaiksi.

Sadonkorjuu tapahtuu useimmiten käsin, vaikka se voidaan tehdä myös koneellisesti.

Vesoista nypitään nuoret, vasta puhjenneet lehdet koreihin. Sen jälkeen lehdet kuivataan auringossa. Tarpeeksi kuivuneet lehdet viedään seuraavaksi viileään, kosteaan huoneeseen, missä niiden annetaan käydä. Käyminen parantaa teen makua.

Äkkinäisellä ja kuumalla kuivatuksella käyminen keskeytetään. Sen jälkeen lehdet lajitellaan seulomalla ja kuivatetaan edelleen kunnes vihdoin pakataan.

Kiinassa valmistetaan teetä myös käyttämättä tai vain osittain käyttämällä. Niksit ja perinteet ovat monet erilaisten teelaatujen ja makujen saamiseksi.

Teetä tuotiin ensimmäisen kerran Eurooppaan 1500-luvulla. Silloin se oli kallis ja ylellinen juoma. Nyt teetä juodaan joka kodissa, eikä sille monien mielestä vieläkään ole löydetty vertaa. Kahvi ja kaakao tietysti kilpailevat teen kanssa, makuja kun on monenlaisia.

VANHAKIN NYT NUORTUU

Vain taruolennot ovat kuolemattomia. Kaikki elävä hajoaa; meistä jokainen saavuttaa joskus matkansa pään. Luonnollisesti haluamme elää pitkään, terveenä ja voimiemme tunnossa. Meillä onkin siihen tuhannesti paremmat mahdollisuudet kuin esi-isillämme.

Ihmisen keski-ikä on aikojen kuluessa jatkuvasti kohonnut. Nykyisin voidaan 70 vuotta pitää tavallisena keski-ikänä. Toisin sanoen suuri osa elää paljon paljon vanhemmaksikin.

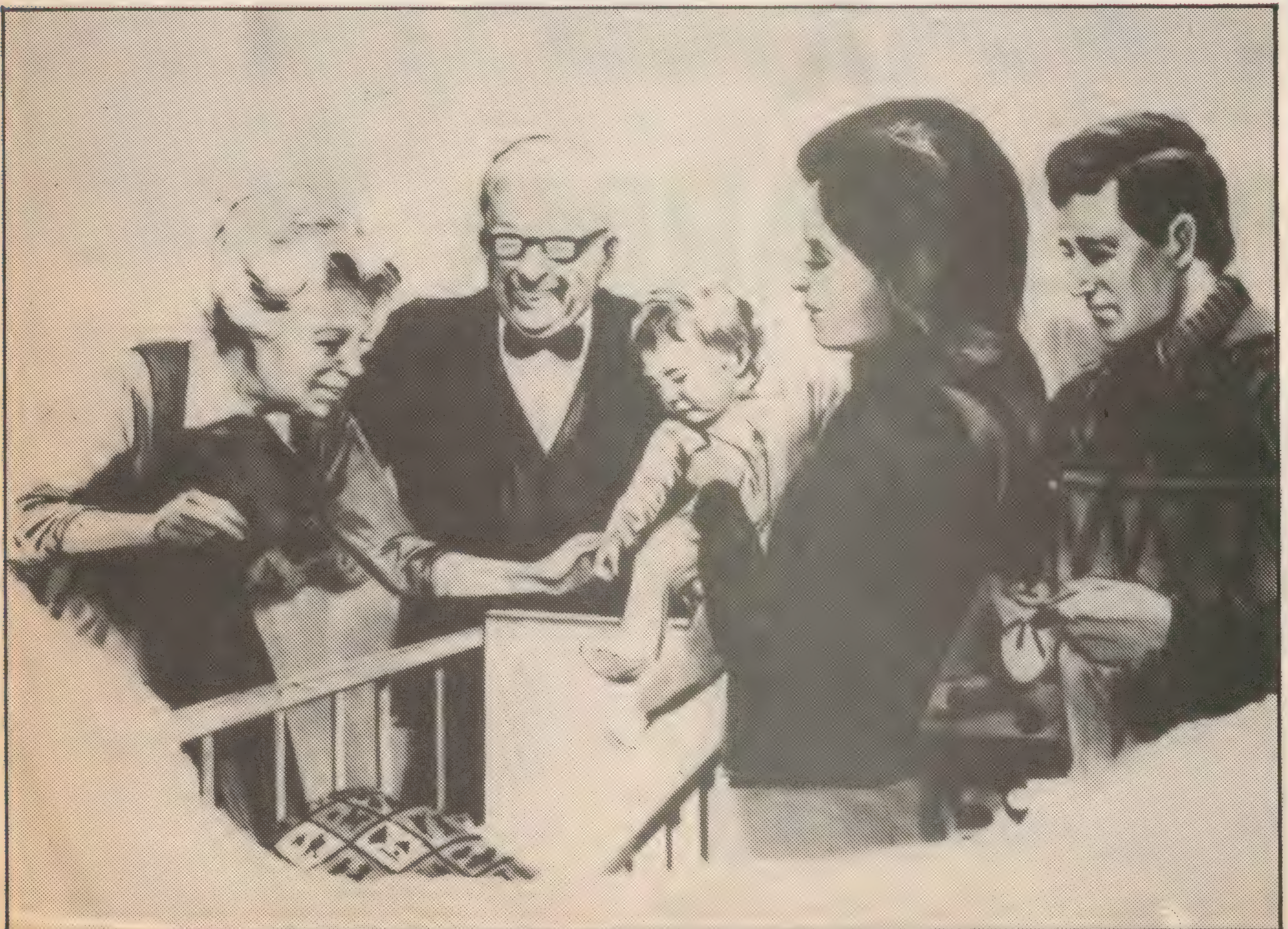
Pari sataa vuotta sitten eurooppalaisessa kulttuuripiirissä ihmisen keski-ikä oli noin 50 vuotta, keskiajalla joitakin vuosia alhaisempi. Kaksituhatta vuotta sitten antiikin roomalaisen keski-ikä oli alle 40 vuotta. Muinainen Neandertalin ihminen oli todella onnekas jos hän eli yli 30-vuotiaaksi.

Korkea ikä on hyvin paljon kehittyneen lääketieteen ansiota. Ihminen ei muutamassa tuhannessa vuodessa muuten ole juuri muuttunut. Jos antiikin Roomassa tai keskiajan Euroopassa olisi lääketiede ollut yhtä kehittynyttä kuin nyt, ihmisen keski-ikä olisi ollut huomattavasti silloista korkeampi. Mutta tuolloin lukemattomat vaivat ja taudit jouduttivat ihmisiä "ennenaikaiseen" hautaan.

Vanhenemista tutkiva tieteen haara, gerontologia, ei ole vielä yltänyt suuriin saavutuksiin. Tutkimustyö ei ole helppoa. Tutkittaessa eläinmaailman ennätysvanhuksia, kuten kilpikonnia ja elefantteja, tutkijoiden vitsauksena on oman elämänkaaren lyhyys verrattuna tutkimuksen kohteisiin.

Vanhin tunnettu elävä luonnon organismi on Bristlecone-puu Nevadassa, Yhdysvalloissa. Se on seissyt lujasti paikallaan noin 4900 vuotta.

Miksi vanhenemme? Miksi em-

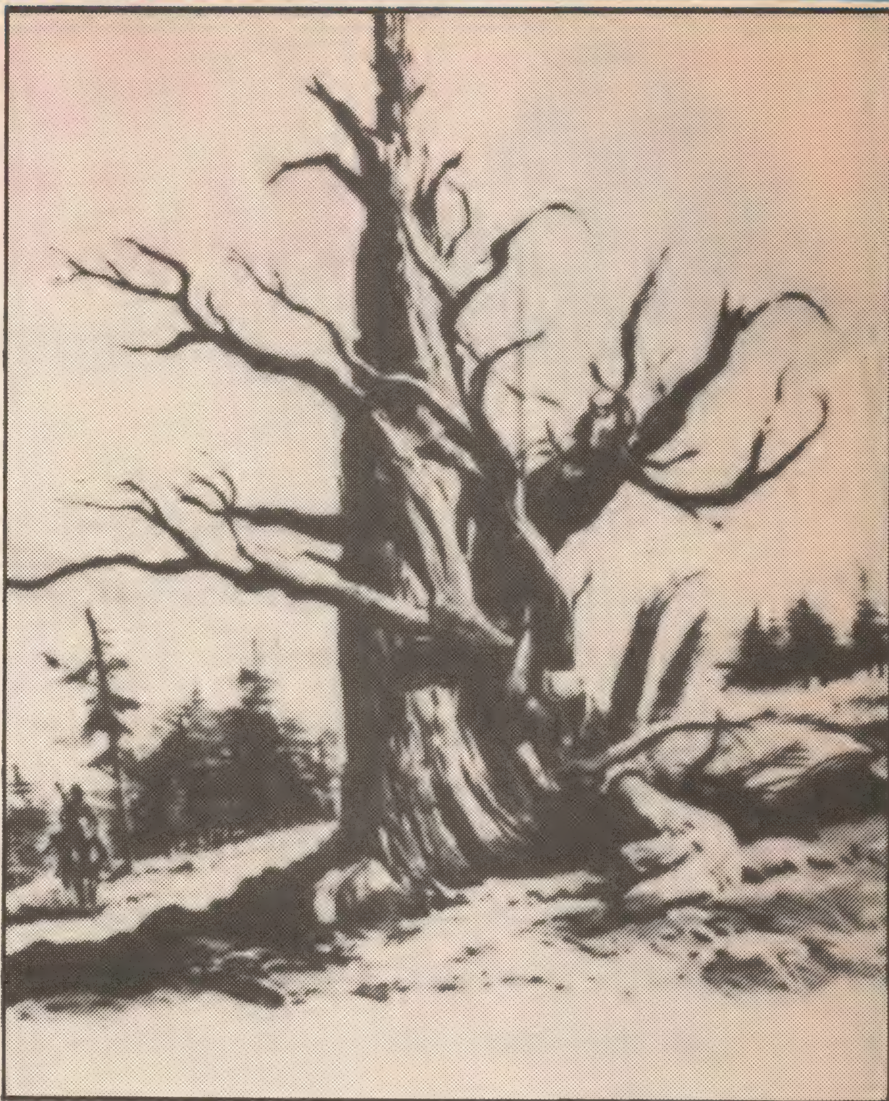

me kasva loputtomiin? Sitä ei kukaan tiedä. Tiedetään kyllä, että vanhenemisen aiheuttaa solujen rappeutuminen. Kehomme miljoonista soluista vain osa pystyy uusiutumaan, esimerkiksi iho- ja verisolut. Mutta meissä on myös uusiutumattomia soluja. Tällaisia ovat esimerkiksi hermosolut ja verisuonten seinäsolut. Kun uusiutumaton solukko vahingoittuu tai rappeutuu, uusia ei synny tilalle. Rappio yhtäällä aiheuttaa häiriöitä ja vahinkoa muualla. Tämä on vanhenemista, hidasta tai nopeata, se tapahtuu joskus kaikille.

Lääketiede työskentelee ihmisen vanhenemisen hidastamiseksi. Kehittyneen terveydenhoidon ansiosta ikääntyneet ihmiset voivatkin nykyään nauttia eläkepäivistään terveempinä ja vireämpinä kuin ennen.

Korkea ikä ei enää välttämättä merkitse raihnaisuutta. Päinvastoin mummot ja vaarit ovat nyt eläkeiässäkin toimeliaita ja elämänsä kunnossa olevia ihmisiä. Vanhalla on kivaa!

Bristlecone-puulla on ikää 4900 vuotta, osapuilleen kuten sanonta kuuluu.

Alueellisia ja kulttuuriolosuhteellisia poikkeuksia lukuunottamatta ihmisen keski-ikä on aikojen kuluessa kohonnut monella kymmenellä vuodella.

KOLLIN KASSIPOSTI

Kirjoita kassipostiin osoitteella: JIPPO, PL 116, 00101 HELSINKI 10

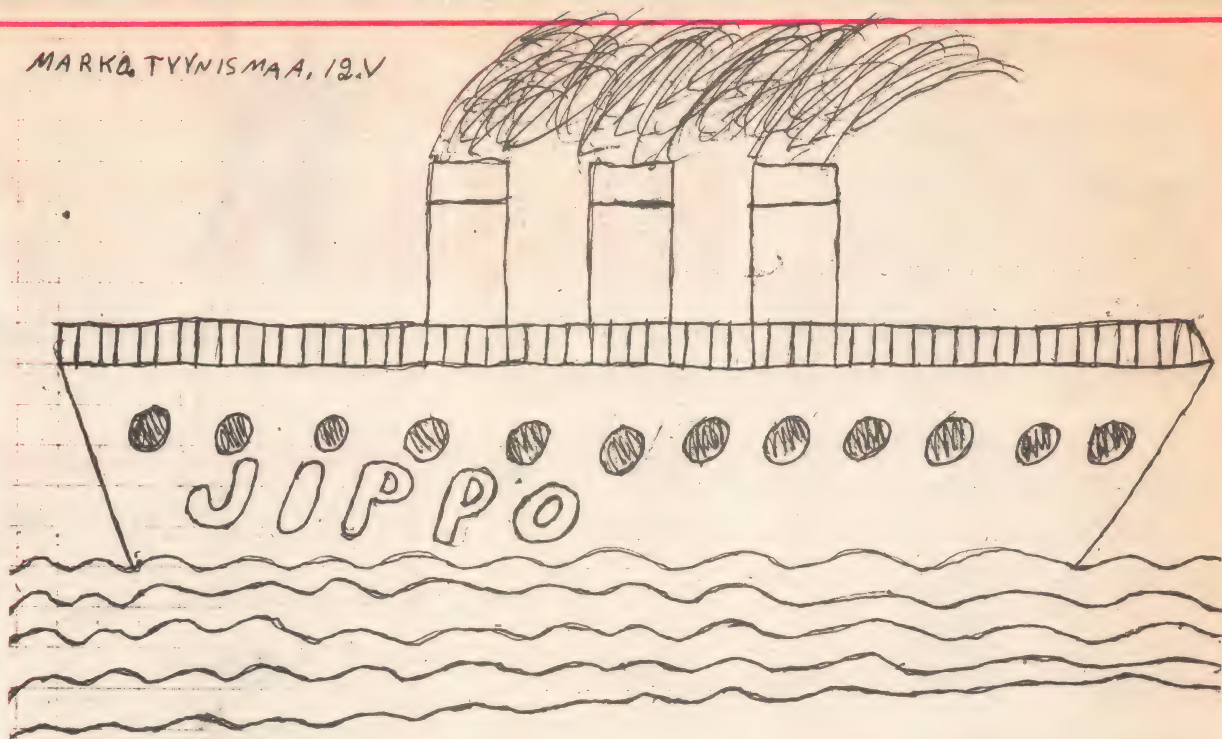
Moikka!

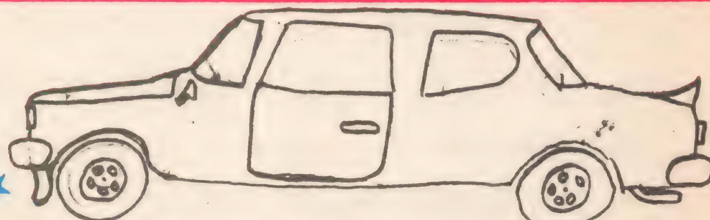
Olen taas saanut postia oikein roppakaupalla, kiitti vaan kaikille. Mielestäni tosi hauska piirros ja kuvateksti on Kirsi Rautajoen kirjeessä. Kirsi on vasenkätinen seitsemänvuotias tyttö, ja Hanna siskoa esittävä kuva on piirretty vasemmalla kännöllä. Minä en osaa tehdä vasemmallani juuri mitään. ~~xx~~ Jippokenguru väittää, ettn paljon oikeallakaan. Terveisiä vaan sinne Hämeenlinnaan Kirsille ja Hannalle, kokeeksi olen kirjoittanut nimeni tähän alla vasemmalla ~~kxxxxx~~ tassulla.

Kolli

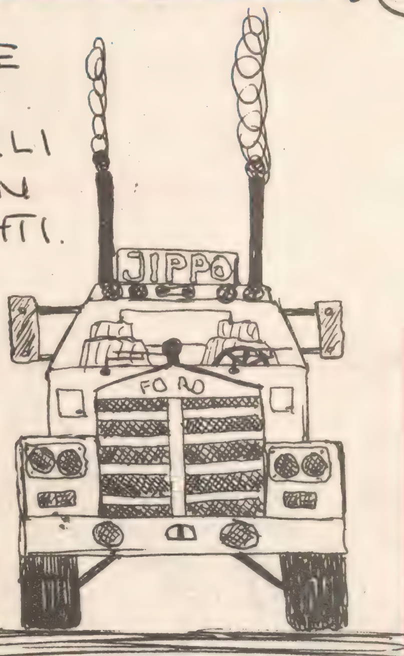

JAGUAR L15 TURBO SPECIAL
ON KOLLIN VAUHTIHIRMU

MIKKO MÄKINEN 13v

ISÄ LUKEE
KANSSA
JIPPOA ELI
JIPPO ON
HYVÄ LEHTI.

(JIPPO
REKKA)
HYVÄÄ
VOINTIA
JIPOLLE
TOIVOO
SAMI
TURUSTA

VOLVO GL TURBO

HANNU
MOMMO 9.VUOTTA
1981

VITSEJÄ

– Mitä kanarianlintusi etsii kirjahyllyltä.
– Lukutoukkia, tiemmä.

☆☆☆

– Miksi ruotsalaiset eivät syö spageettia?
– Ei heillä ole niin pitkiä lautasia.

☆☆☆

– Miksi koskaan ei sada kahta päivää peräkkäin?
– Yö on välissä.

☆☆☆

– Mikä on vihreä ja roikkuu puussa
– Raaka apina

☆☆☆

– Mikä on maailman tyhmin vitsi?
– Chewitsi

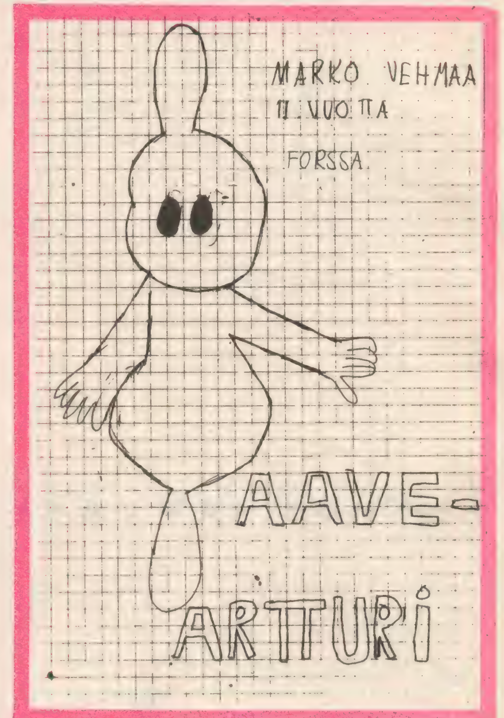
☆☆☆

– Mikä on pienuuden huippu?
– Mannaryyni kyykyssä

☆☆☆

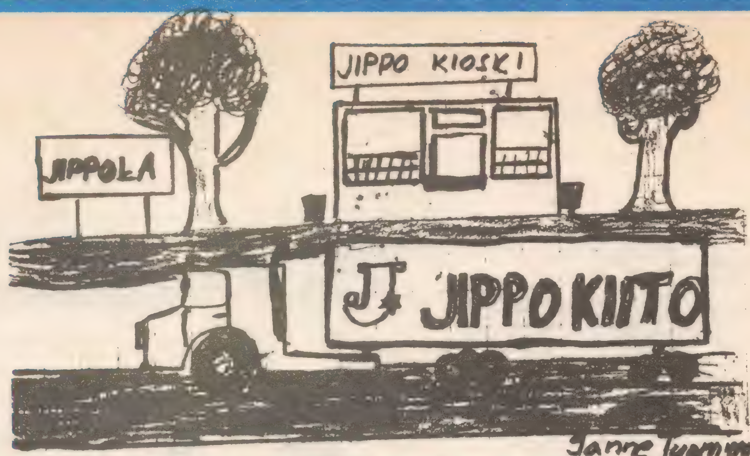
– Mikä on pelkuruuden huippu?
– Ei tohdi katsoa untansa.

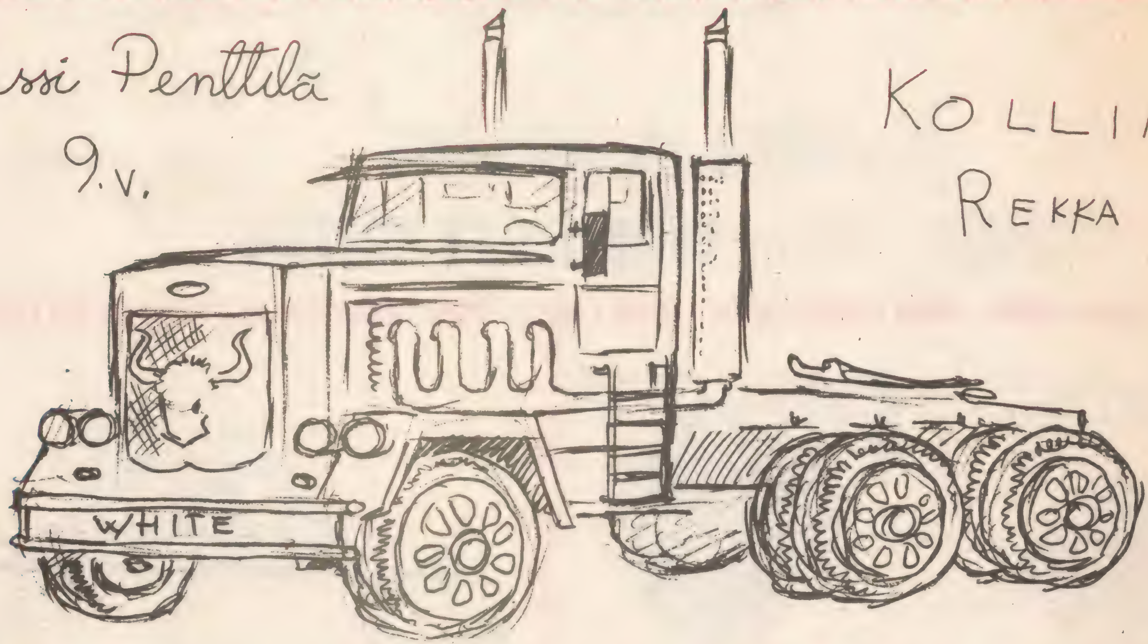

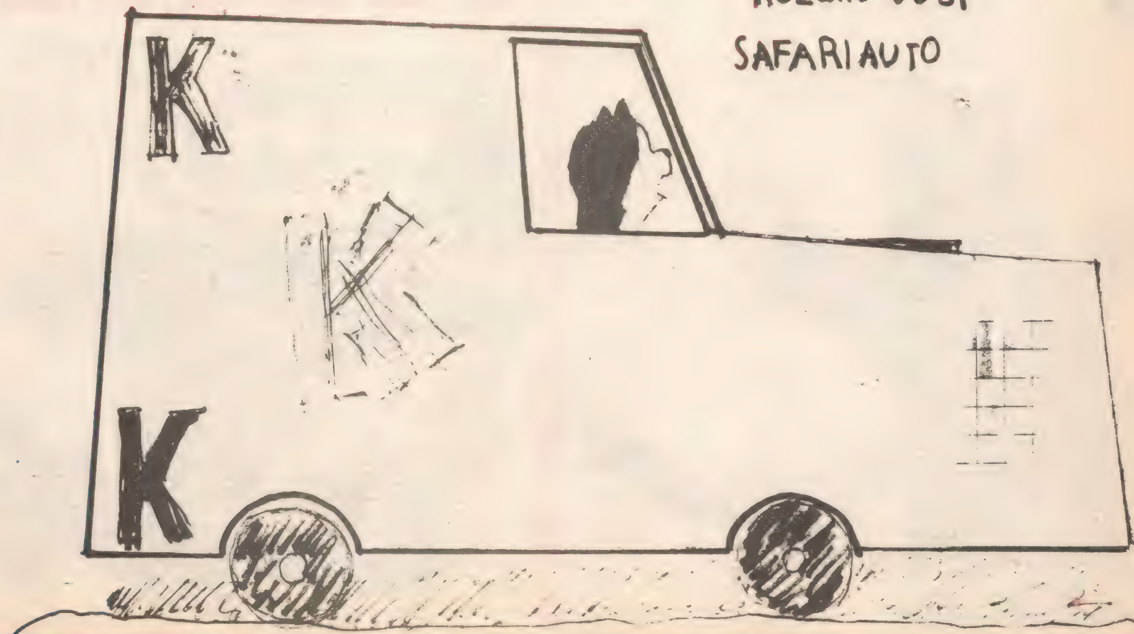

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

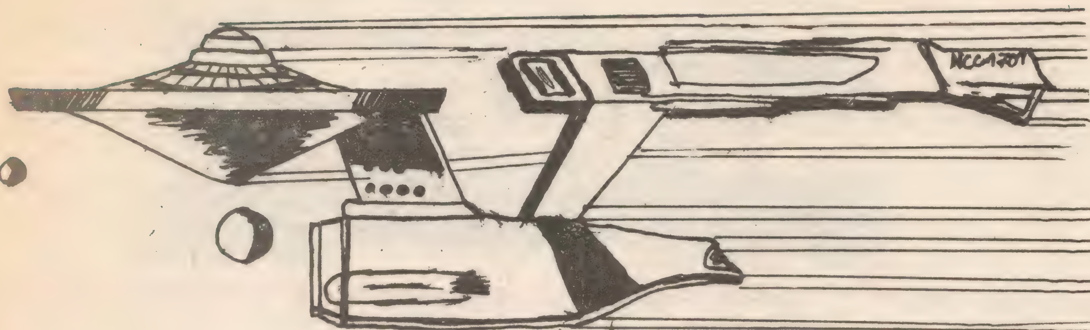

JIPPO KIOSKI
JIPPOLA
J JIPPOKIITO
Janne Tuominen

Jussi Penttilä
9.v.
KOLLIN
REKKA
WHITE

KOLLIN UUSI
SAFARIAUTO
K
K
K

MIKKO HYÖKKI 11 v

JEPEN JA KOLLIN
UUSI NCC-1701 ENTERPRISE

P.S. EN PIIRTÄNYT LÄPI

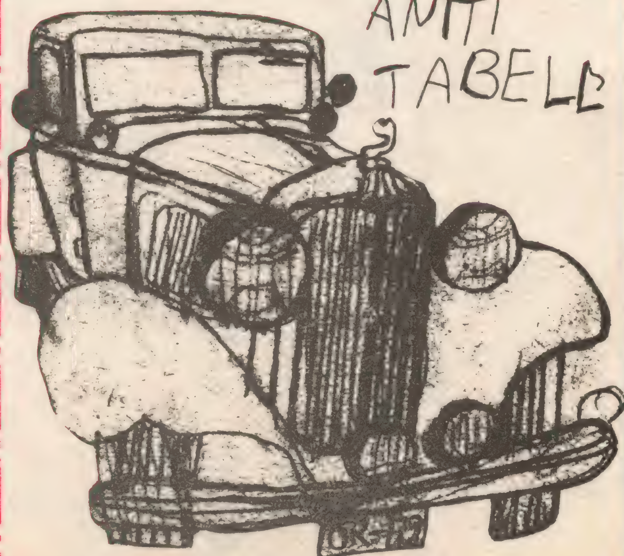
MIKKI MAUS 50 VUOTTA

JIPON FIAT 132

JUHA YLI-OLLI

● Haluan kirjeenvaihtoon 8–10 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan postimerkkeilyä, lukemista ja uintia. Valokuva mukaan, jos on. Marko Lindström, Estetie 15240, Lahti 24.

● Haluan kirjeenvaihtoon 13–15 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan postimerkkeilyä, lukemista, musaa, Dx-kuuntelua ym. Varma vastaus! Jari Päivinen, Merimiehenkatu 49 C 19, 80120 Joensuu 12.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–13 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan lukemista, pianonsoittoa, pyöräilyä, uintia ym. hauskaa. PS: Ei nimeä kuoreen. Marja-Leena Heinonen, 34270 Velaatta.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan jalkapalloa, pesäpalloa, piirtämistä, lukemista ja pop-musiikkia esim. Boney M. ja Abba. Sisko Määttä, Koulukatu, Alava, 88900 Kuhmo.

● Haluan kirjeenvaihtoon 13–14 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan lukemista, musan kuuntelua ja urheilua. Marjo Partanen, 12640 Jokiniemi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10–13 ikäisen tytön kanssa. Harrastan kirjeenvaihtoa, partiota, postimerkkeilyä, pianonsoittoa, lukemista ja piirtämistä. Helmi Sjöroos, Mustikkatie 25, 26660 Rauma 66.

● Haluan kirjeenvaihtoon 8–11 ikäisen pojan kanssa. Harrastan pyöräilyä. Mika Siira, Rommakkokatu 9, 90120 Oulu 12.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–13 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan lukemista, piirustusta, musiikin kuuntelua ja eläimiä. Tarja Härmä, 91760 Säräisniemi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 16–18 ikäisen pojan kanssa. Harrastan lukemista, musan kuuntelua ja ulkoilua. Seija Härmä, 91760 Säräisniemi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 14–15 ikäisen pojan kanssa. Harrastan lukemista, kirjoittelua ja jonkin verran tanssimista. Pidän eläimistä. Foto mukaan, jos on. PS: Ei nimeä kuoreen. Liisa Paananen, 52110 Majavesi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 8–10 ikäisen pojan kanssa. Harrastan kaikenlaista kivaa. Varma vastaus 5 ensimmäiselle. Jouni Väyrynen, Kiveläntie 21, 81100 Kontiolahti kk, Kontiolahti.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10 ikäisen pojan kanssa. Harrastan balettia, juoksua, luistelua, hiihtoa, jippoilua, lukemista ja partiota. Sanna Luhtala, Kirkkarinkatu 7 D 20, 05800 Hyvinkää.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–11 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan koiria, kissoja, urheilua, musiikkia, postimerkkeilyä ja jippoilua. Eliisa Kujala, 690 Rantalahti 93999, Kuusamo.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–13 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan musiikkia, 50-lukua ja muuta mukavaa. Raija Ilonen, Kalskeentie 2–4 A 1, 28360 Pori 36.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan pesistä, futista, aikidoa ym. mukavaa. (PS: Kuva mukaan.) Jani Sarla, Riihitie 10 A 15, 00330 Helsinki 33.

● Haluan kirjeenvaihtoon 13–14 ikäisen tytön kanssa. Harrastan pyöräilyä, uintia ja musiikin kuuntelua. Markku Nissinen, Mäntynen, 58740 Kyrsyä.

● Haluan kirjeenvaihtoon 7–8 ikäisen pojan kanssa. Harrastan urheilua ja pidän lemmikkieläimistä. Jarmo Kurkinen, Pihlajakaari 36, 16300 Orimattila.

● Haluan kirjeenvaihtoon 13–16 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan lukemista, musiikin kuuntelua, tanssimista ja muuta kivaa. Sirpa Jauhiainen, Hyppingeplan 27, 16362 Spånga, Ruotsi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan lukemista, punkkia ja kitaraa. Kuva olis kiva. Timo Sorvo, Toivontie 9, 45610 Koria.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan jalkapalloa ja milloin mitäkin. Foto pakko. Jarmo Huotari, Hyväneula, 16800 Koski HL.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan uintia, pyöräilyä. Pidän lehmien hoidosta, missi-kisoista ja Rollo-koirasta. Eija Heikkinen, Tapaninkylä pp. 13, Matkakangas, 89400 Hyrynsalmi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–12 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan postimerkkeilyä, trumpetinsoittoa ja muuta kivaa. 100 % vastaus 7 ekalle. Annika Salonen, Isoarontie 27 A, 26660 Rauma 66.

● Haluan kirjeenvaihtoon 13–15 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan piirtämistä, musan kuuntelua, tanssimista ym. ym. Foto ois kiva yllätys. Päivi Suutarinen, Tesomajärvenkatu 6 M 146, 33310 Tampere 31.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan pesäpalloa, jääkiekkoa, musiikin kuuntelua ja mitä mieleen tulee. Sami Talikka, 47230 Teuroinen, Koria.

● Haluaisin kirjeenvaihtoon 10–12 ikäisen pojan kanssa. Harrastan ratsastusta, tennistä, balettia, partiota ja musiikkia. Taina Järveläinen, Sorsatie 20, 06100 Porvoo 10.

● Haluaisin kirjeenvaihtoon 10–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan pyöräilyä ja pidän koirista. Foto mukaan. Jyri Sipilä, Korpraalintie 1, 06100 Porvoo 10.

● Haluaisin kirjeenvaihtoon 10–13 ikäisen tytön kanssa. Harrastan kaikenlaista kivaa. Mervi Nikula, Rahkmala, 23200 Vinkkilä.

● Haluaisin kirjeenvaihtoon 11–14 ikäisen tytön kanssa. Harrastan lukemista, postimerkkeilyä ja ulkoilua. Susanna Flinkman, 01860 Perttula.

● Haluaisin kirjeenvaihtoon 12–15 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan pesäpalloa, ulkoilua ja musiikin kuuntelua. Kuva olis kiva. Varma vastaus kaikille. Markku Juntunen, Alasintie 24, 71800 Siilinjärvi.

● Haluaisin kirjeenvaihtoon 10–13 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan juoksua, uintia ja lukemista. Kuva olis kiva. Varma vastaus kaikille. Mervi Juntunen, Alasintie 24, 71800 Siilinjärvi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–14 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan lukemista, pyöräilyä, uintia ja luistelua. Kuva olisi kiva. Varma vastaus kaikille. Minna Hartikainen, Alasintie 20, 71800 Siilinjärvi.

● Haluaisin kirjeenvaihtoon 13–15 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan uintia, ratsastusta, lukemista ja musiikkia. Kuva olisi kiva. Tiina Karvonen, PPA 7, 95400 Tornio.

● Haluan kirjeenvaihtoon 8–10 ikäisen tytön kanssa. Harrastan lukemista ja pidän eläimistä. Anu Hulkkonen, Virkotie 16, 87200 Kajaani 20.

● Haluan kirjeenvaihtoon 13–15 ikäisen pojan kanssa. Harrastan lukemista, urheilua ja kirjeenvaihtoa. Leena Hyhkö, Keskustie 1, 21420 Lieto.

● Haluan kirjeenvaihtoon 7–9 ikäisen pojan kanssa. Harrastan urheilua, jalkapalloa, lukemista ja jippoilua. Jyrki Hyhkö, Keskustie 1, 21420 Lieto.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan postimerkkeilyä, 50-lukua ja vaikka mitä kivaa. Kuva ois kiva. Hilkka Hartilanoja, Metsäkummuntie 16 E 1, 70420 Kuopio 42.

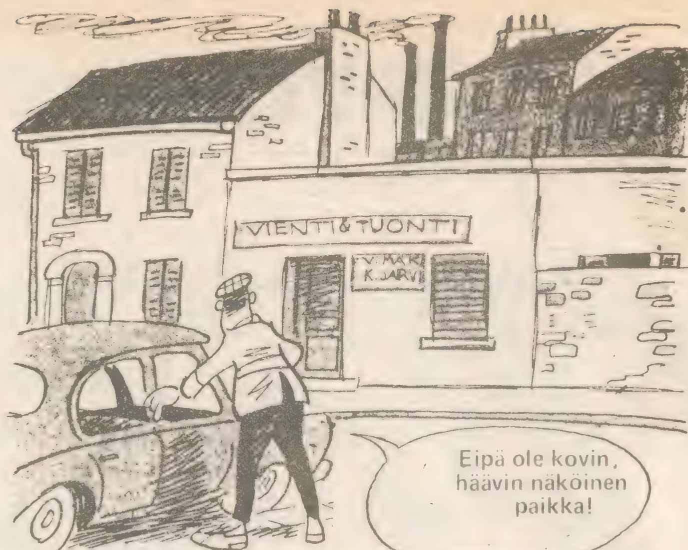
● Haluan kirjeenvaihtoon 7–8 ikäisen tytön kanssa. Harrastan urheilua. Pasi Kemppainen, Lövkullankuja 3 A 10, 10300 Karjaa.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan postimerkkeilyä ja musiikin kuuntelua. Foto mukaan. Timo Kemppainen, Lövkullankuja 3 A 10, 10300 Karjaa.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan musiikinkuuntelua ja julisteiden keräämistä. Foto mukaan. Jari Grandell, Lövkullankuja 3 D 39, 10300 Karjaa.

Eräänä aamuna Ville saa hätääntyneen puhelun. Soittaja pyytää Villeä heti toimistoonsa.

Hetken kuluttua Ville on laitakaupungilla, soittajan antamassa osoitteessa.

Liikeyrityksen johtaja V. Mäki on jo ovella Villeä vastassa.

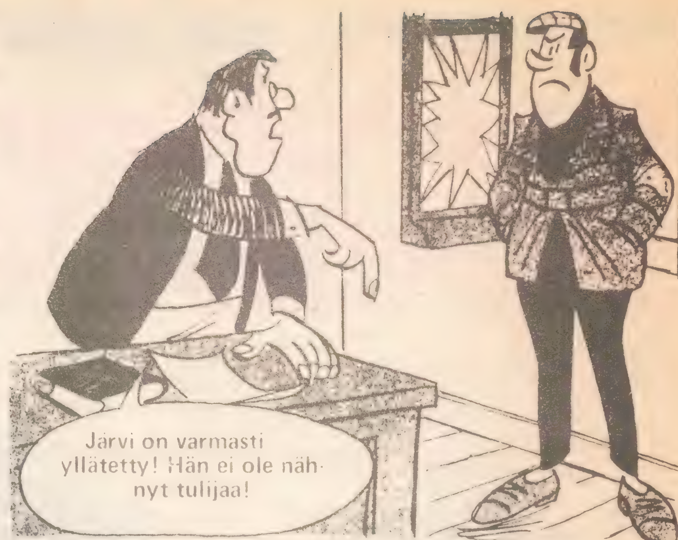
Mäki kertoo tulleensa toimistoon tavallista myöhemmin. Hänen yhtiökumppaninsa K. Järvi oli tullut aikaisemmin.

Mäki vie Villen toiseen huoneeseen, missä uhri edelleenkin viruu lattialla.

Mäki näyttää Villelle rikottua ikkunaruutua.

Ville on vaipunut ajatuksiinsa. Hän tuskin kuuntelee Mäen selityksiä.

Tutkittuaan huoneen tarkoin Ville esittää Mäelle vielä joitakin kysymyksiä.

Ville soittaa poliisille, ja pyytää autoa paikalle.

Poliisiauto tulee oven eteen. Mäki on valmis lähtemään Villen mukaan.

Tyhmä Mäki seuraa Villeä tajuamatta, että häntä epäillään syylliseksi murhaan.

MITKÄ KAKSI VIRHETTÄ PALJASTIVAT MÄEN SYYLLISEKSI?

Ratkaisu sivulla 70

MUOTOPUOLI OMITUISUUS: BLOHM & VOSS BV 141

Vuonna 1942 rummutti Saksan propagandaministeriö riemuissaan, että Saksan Luftwaffella olisi uusi ja mullistava tiedustelukone BV 141, joka tulisi näyttämään liittoutuneille ylivoimaisuutensa. Koneessa olisi samantapainen "lasiveranta" kuin FW 189 "Uhu" (= Huuhkaja) tiedustelukoneissa, joita oli Suomessakin olevien Luftwaffen osastojen käytössä. Laite olisi kuitenkin yksimoottorinen ja epäsymmetrinen, sen vasen ja oikea puoli olisivat erilaiset.

BV 141:n rakennuspäätös tehtiin vuonna 1937. Outo konstruktio aiheutti tietenkin monia pulmia, mutta myös voimalaite ja potkuripula viivyttivät valmistumista. Voimakkaammalla moottorilla varustetun 141 B:n ensilento tapahtui 1941, mutta rintamille outo lintu ei koskaan ehtinyt. Se onkin mielenkiintoinen vain omalaatuisten ratkaisujensa vuoksi ja jää epätavallisena historiaan. Koneen suunnittelija Richard Vogt selosti vuonna 1942 työtään mm. seuraavasti: "Ensimmäisenä oli mielessäni tuo kaksimoottoristen koneitten lasinen nokka ja toisaalta halusin tehdä koneesta yksimoottorisen. Tutkin pitkään miten käyttäytyvät kaksimoottoriset koneet, joiden toinen moottori on sammunut ja niin idea minulle kirkastui. Saksassa käytetään yleensä oikealle päin pyöriviä potkureita ja siksi sijoitin moottorin ohjaamon oikealle puolen. Peräsimet sijoitin potkurivirtaan. Vasemmalla puolen oleva potkuri (katso samalla piirrosta) vetää konetta kääntymään oikealle, mutta potkurivirta osuu sivuvakaimeen hieman vinosti vasemmalta ja kääntää täten konetta hieman vasemmalle."

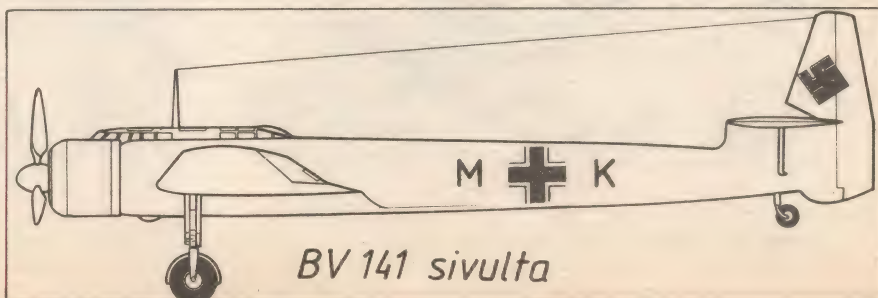
Vogtin teoriat pitivätkin niin hyvin paikkansa, että Ernst Udet voi koneella ensi kertaa lentäessään suorittaa sillä vapaasti taitolentoa.

$S \cdot a = Q \cdot l$

$M_d = G \cdot b$

TÄRKEIMMÄT TIEDOT MUUNNOKSESTA BV 141 B:

Kärkiväli	17.454 m
Kokonaispituus	13,95 m
Lentopaino	5800 kg
Prototyypin suurin nopeus	450 km/h.

BV 141 sivulta

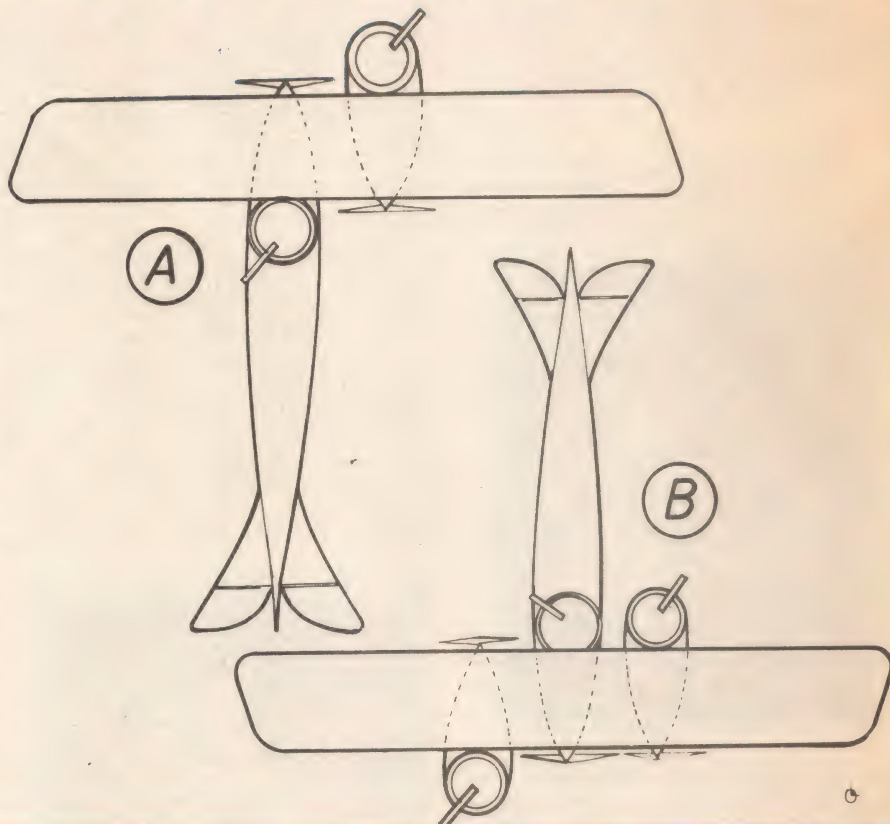
Askarteluarkki

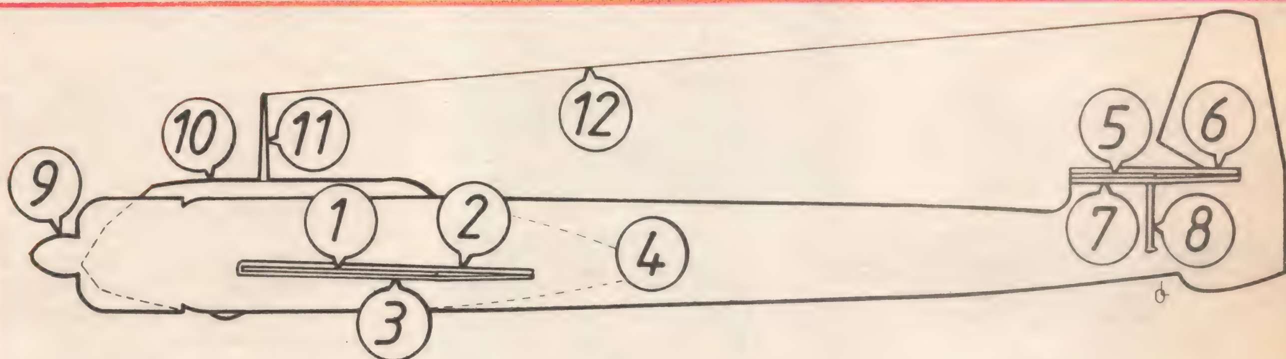
EPÄSYMMETRISTEN HISTORIAA

BV 141 ei suinkaan ollut ensimmäinen epäsymmetriseksi rakennettu lentokone. Jo ensimmäisen maailmansodan aikana suunnitteli saksalainen insinööri Hans Burkhard muotopuolia lentolaitteita Gothaer Waggonfabrik'ille.

Tekemänsä patenttianomuksen mukaan Hansin tarkoituksena oli luoda lentokoneita, joissa moottoreiden pitkittäisakselit olisivat niin lähellä toisiaan kuin mahdollista. Näin hän suunnitteli tyypin A, jossa toinen moottori "veti" ja toinen "työnsi". Näin syntyi kone, jossa voitiin asentaa kaksi liikkuvaa konekivääriä hallitsemaan sekä etu- että taustapuolta. Aikaisemmin oli kaksimoottorisissa koneissa tarvittu runko ja kaksi moottorikondolia, nyt tultiin toimeen kahdella rakenteella. Näin tuli ilmanvastus pienemmäksi ja vauhti parani. Toisessa teelmässä oli kaksi moottorikondolia piirroksessa B kuvattuun tapaan.

Koelentäjä Jünger koelensi tyypin Go-GVI vuonna 1918. Tällöin kone (A-tyyppiämme) tuhoutui eikä sitä enää rakennettu uudelleen.

BV 141-mallimme sivulta.

ASKARTELUARKKI
RAKENNUSOHJE

Leikkaa askarteluarkista ohjaamolevyt 10, viistä niihin peruslevyn 1 aukot ja liimaa puoliskot vastakkain, painamattomat puolet toisiaan vasten.

Leikkaa askarteluarkilta runkolevyt 4 ja taivuta niistä ulospäin peräsintukilevyt 5. Viistä peruslevyn 1 lovet ja liimaa levyt vastakkain.

Liimaa peruslevy 1 runkolevyjen uraan merkitylle kohdalleen. Anna liimauksen kuivaa kunnolla.

Leikkaa siipilevyt irti askarteluarkilta. Taivuta ensin ohjaamon ja runkopuomin välinen siipilevy johtoreunaa (= siiven etureunaa) myöten siten, että ylä- ja alapinnat sopivat tarkoin kohdalleen. Sovita tämä levy peruslevyn 1 ympäri ja tarkista, että se on oikein päin. Laita vasta tämän jälkeen siiventyngän sisäpuolelle liimaa, ja purista se paikalleen.

Liimauksen kuivuttua liimaat ohjaamolevyt paikalleen. Liimausten kuivuttua voit liimata ulkosiivetkin paikoilleen.

Taivuta peräsintukilevyt 5 suoraan kulmaan ja liimaa korkeusperäsinlevy 6 niiden päälle. Liiman kuivuttua liimaat alapinnat 7 paikoilleen ja toiselle puolen lisäät hammas- tai tulitikusta veistämäsi tuen 8.

Potkurinkeskiö 9 (eli spinneri) on selvintä ottaa mukaan runkopuomia 4 leikattaessa, mutta antennitanko 11 lienee syytä tehdä ohjaamolevyihin pistetystä puutikusta. Itse antenni 12 vedetään viimeksi ompelulangasta.

TIMANTTEJA TAIVA

Aurinkoisella hangella kimaltelevat lumihiutaleet ovat läheltä katsottuina kuin säihkyviä jalokiviä. vieläpä tuhannesti kauniimpia.

Vahinko, että lumi sulaa lämpimällä kädellä. Ehdit ihailla hauraita hiutaleita vain hetken. Kimaltelevat pitsikuviot katoavat, ja jäljelle jää vain märkä läiskä. Mutta yhtä hyvin voit tarkastella lunta hangella, koskematta siihen. Lähde lumipyryn jälkeen pihalle ja ota suurennuslasi mukaasi. Saat nähdä ihmeitä, kaikissa spektrin väreissä kimmeltäviä kiteisiä kuvioita.

Jos voit tarkastella lumikiteitä mikroskoopilla, näkisit yhtä kauniita kuvioita kuin kuvamme mustalla pohjalla olevat tähdet.

Lumi ei ole jäätynyttä sadetta kuten voi helposti olettaa. Jotta paremmin ymmärtäisit lumen muodostumisen, perehdymme ensin sateen syntyyn.

Määrätyissä olosuhteissa ilman vesihöyry tiivistyy. Näkymätön höyry muuttuu pieniksi vesipisaroiksi, jotka leijuvat ilmassa pilvinä. Kun pisarat yhdistyvät toisiinsa suuremmiksi pisaroiksi, ne putoavat maahan sateena.

Kun lämpötila on korkeissa ilmakerroksissa jäätymispisteen alapuolella, höyry ei tiivisty vesipisaroiksi vaan jäätyy. Tällöin muodostuu pieniä jääkiteitä. Niiden muoto ja koko vaihtelevat, osittain sen mukaan missä lämpötilassa kiteet ovat muodostuneet. Ne voivat olla neulamaisia, pyramidin muotoisia, levymäisiä, tähtimäisiä ja mitä ihmeellisimpiä muotoja.

Liikkuessaan ja härmistyessään jääkiteet kasvavat lumikiteiksi. Yhdistyessään toisiinsa ne muodostavat lumihiutaleiksi, jotka satavat maahan.

Lumihiutaleiden muoto on usein selvästi nähtävissä paljaalla silmälläkin. Erityisesti juurisatanutta kevyttä pakkaslunta on helppo tarkastella. Hiutaleet ovat valkeita pitsimäisiä kidekimppuja.

Lumessa ei ole valkoista väriainetta, senhän kaikki tiedämme. Hohtava valkoisuus aiheutuu valon taittumisesta kiteissä. Samoin valon taittuminen kiteiden pinnoissa saa aikaan hiutaleiden välkehdinnän kaikissa sateenkaaren väreissä.

Lumi muodostaa maahan ilmaa sisältävän peitteen. Huokoisen lumen lämmönjohtokyky on huono. Se suojaa tehokkaasti maan pintaa ja kasveja kylmyydeltä. Tämä on hyvin tärkeää ankaran talven alueilla, kuten meillä.

Lumen sitoma vesimäärä on suhteellisen pieni. Kun noin 15 sentin paksuudelta satanut lumi sulatetaan, jäljelle jää sulamisvettä vain sentin verran. Tämä tietysti vaihtelee luonnossa, talven ja muiden olosuhteiden mukaan.

Vesihöyry voi tiivistyä jääksi myös maanpinnan tasolla. Maahan, kasveihin ja erilaisiin pintoihin tiivistynyt kaste muuttuu jää-

Hyvin korkealla olevat pilvet ovat koostuneet pienistä jääkiteistä, jotka kasvaessaan muodostavat kauniita lumikiteitä. Ne liittyvät yhteen lumihiutaleiksi ja satavat lumena maahan.

ALTA

Rae saa alkunsa jäätyneestä vesipisarasta. Erilämpöisissä ilmakerroksissa se saa pintaansa useita jääkidekerroksia. Tummat kerrokset kuvassa ovat pehmeitä jääkerroksia ja vaaleat kovempia.

tyessään huurteeksi.

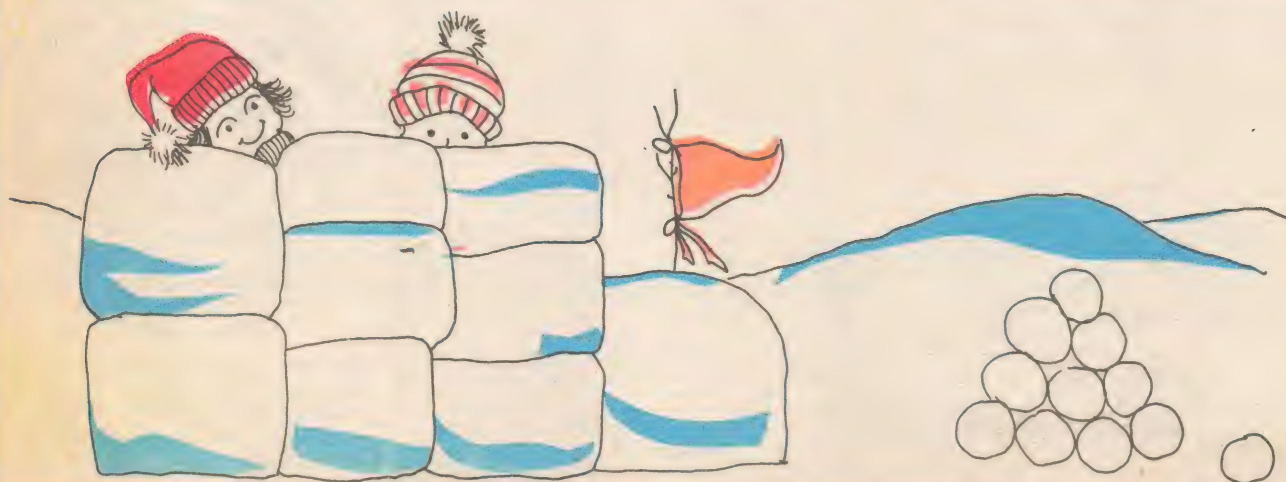
Toisinaan satava lumi joutuu maata lähestyessään lämpimämpään ilmakerrokseen. Tällöin lumihiutaleet sulavat vesipisaroiksi, ja lumisade muuttuu vesisateeksi. Toisinaan vain pienimmät hiutaleet sulavat vesipisaroiksi. Silloin sataa räntää.

Rakeet syntyvät eri tavalla kuin lumihiutaleet. Rakeita muodostuu useimmiten sadepilvissä, joissa on voimakkaita ilmavirtauksia ylöspäin. Rakeen alkumuoto on vesipisara.

Korkealla, alhaisessa lämpötilassa vesipisara jäätyy kiteiseksi. Se putoaa alaspäin lämpimämpään ilmakerrokseen, ja silloin sen pinnalle tiivistyy vettä. Jälleen ilmavirta tempaa sen ylöspäin kylmempään ilmaan, ja pinnalle kertynyt vesi jäätyy uudeksi kiteiseksi kerrokseksi.

Tämä voi jatkua vaikka kuinka monta kertaa peräkkäin, kunnes rae viimein putoaa maahan. Rakeet voivat olla pienempiä kuin herneet tai suurempia kuin tennispallot. Jos maahan satanut rae halkaistaisiin, siinä voitaisiin erottaa useita päällekkäisiä jääkidekerroksia. Rae on kuin sipuli.

TILAA TÄSTÄ KIVAT KAVERIT JA HYVÄT JUTUT

Jihuu!
Nyt ei lysti lopu kesken.
Nimittäin kun tilaat sarjikset
ensi vuoden loppuun. Se tietää
halvemmalla hauskempaa ja
hauskempaa...

Tilaan vuoden -82 loppuun

tammikuusta alkaen 12 kk. Tilaus perillä 3.12.81. Laskun maksan yhdessä erässä tammikuussa ☐, yli 80 mk:n tilaukset kahdessa erässä tammi- ja helmikuussa ☐

- ☐ NALLE 45,- (8 noa)
- ☐ PELLEFANTTI 59,-
- ☐ MASI 59,-
- ☐ KIPPARI KALLE 59,-
- ☐ HOPEANUOLI 99,- (24 noa)
- ☐ TARZAN 65,-
- ☐ OHUKAINEN JA PAKSUKAINEN 59,-
- ☐ FLASH GORDON 59,-

sukunimi | etunimi

lähiosoite | puh.

postinumero | postitoimipaikka

äidin tai isän allekirjoitus

KIRJE

Vastaanottaja maksaa postimaksun

Vastauslähetys
Tre 10/10 lupa no 2007

LEHTIKETJU OY

PL 667
33003 TAMPERE 300

leikkaa irti

IHMEITÄ IHMISVOIMIN

POMPEJI

TUHKASTA KAIVETTU KAUPUNKI

Melkein 2000 vuotta sitten Pompejin kaupunki hautautui vulkaaniseen tuhkaan. Vuosisatoja se uinui unohduksissa. Nyt kaupunki on herätetty prinsessa Ruususen unesta. Se on kaivettu esiin, ihmeellisen hyvin säilyneenä. Se melkein henkii elämää sellaisena kuin se oli parisen tuhatta vuotta sitten, ennen kohtalon päivää, jolloin aika pysähtyi kaupungissa. Vierailija ei voi olla aistimatta ympärillään elämän sykettä, hyvin samankaltaista kuin elämänmeno omana aikanamme. Juuri tuttuus, inhimillisten toimintojen jäljet tekevät Pompejista ihmeen.

PELKO PERPERISSÄ

Pompejin 20 000 asukasta olivat varmasti tietoisia siitä ettei heidän kaupunkinsa sijainti ollut maailman turvallisin. Vesuviuksen tulivuoren rinteiden asutukset oli rakennettu vanhojen laavakerrostumien päälle. Lievät maanjäristykset eivät olleet alueella harvinaisia.

Vuonna 63 jKr. tulivuori antoi elon merkkejä. Voimakas maanjäristys vavisutti Campanian maakuntaa. Tällöin Pompejin kaupunki kärsi pahoja vaurioita. Korjaustyöt ja jälleenrakentaminen olivat vielä osittain kesken kun uusi onnettomuus antoi kaupungille kuoliniskun. Maanjäristyksestä oli kulunut vain 16 vuotta.

Varakkaan yksityisen talon puutarhassa kukkii samanlaisia kasveja kuin antiikin aikana.

KUKOISTAVA KAUPUNKI

Campanian maakunta Italian niemimaan länsirannikolla oli vaurasta ja viljavaa aluetta. Ilmasto siellä oli miellyttävää kesät talvet. Monet rikkaat roomalaiset rakennuttivat huviloita Pompejin kaupunkiin ja maatiloja sen ympäristöön. Tänne he muuttivat osaksi vuotta, pois epäterveellisenä pidetystä Roomasta.

Pompeji oli kasvamassa menestyväksi ja monen mielestä liian pöyhkeileväksi kaupungiksi. Liike-elämän vilkastuminen antoi kaupungille uuden nousukasmaisen leiman. Äkkirikkaat toivat rahvaanomaista leuhkuutta perinteisesti arvokkaaseen maanomistajayhteisöön.

Kaupungin vanhoillinen, hillityn elegantti rakennustyyli sai väistyä pröystäilevän ja Roomaa jäljittelevän rakentamisen tieltä. Muutos näkyi selvästi vuoden 63 maanjäristyksen jälkeen.

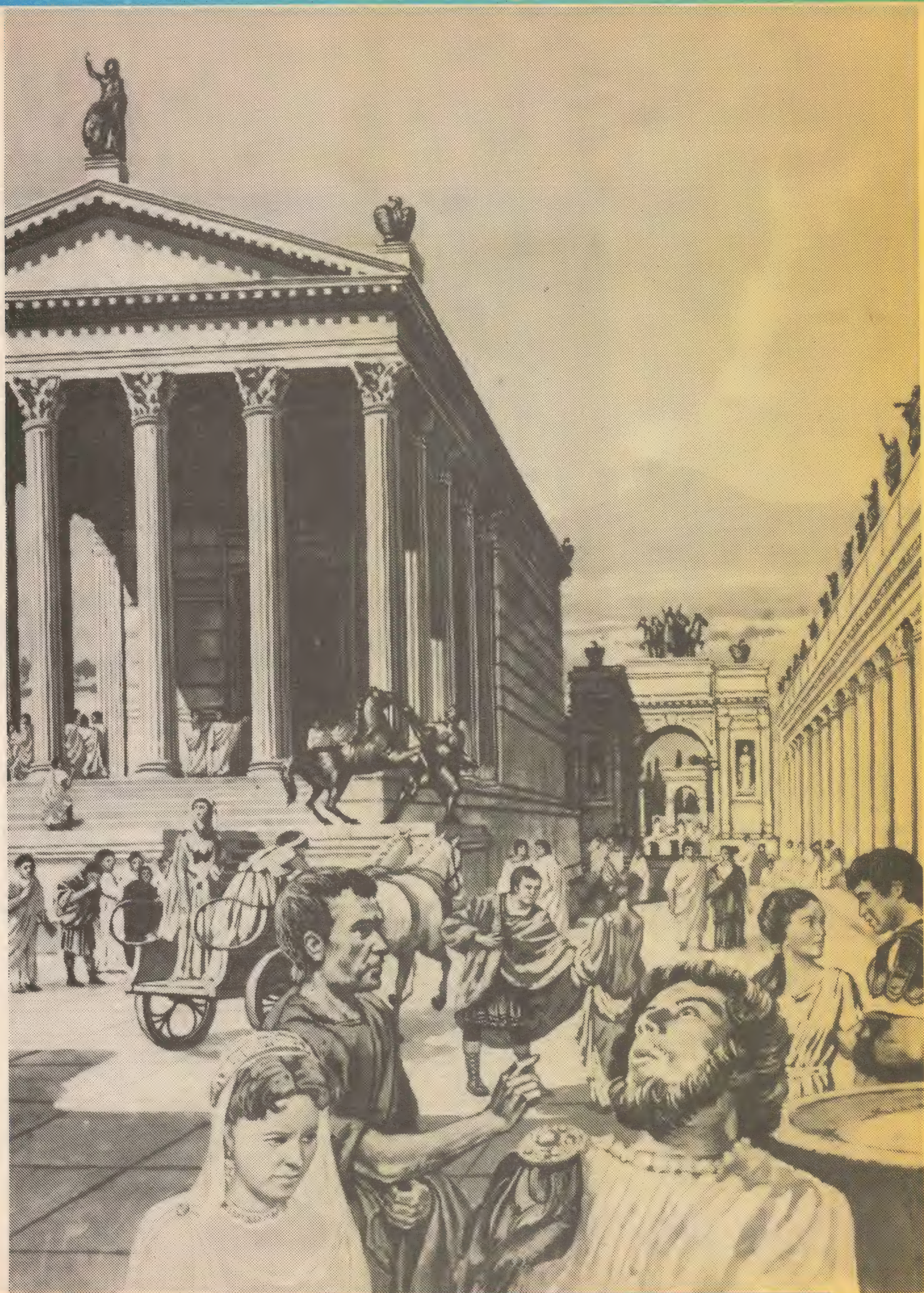
Makuristiriidoista huolimatta kenelläkään ei ollut mitään kaupungin vaurastumista ja lisääntyvää hyvinvointia vastaan.

EI SAVUA ILMAN TULTA

Elokuun 24. päivänä vuonna 79 jKr. nähtiin Vesuviuksen yllä tumma pilvi. Mutta se ei kaupunkilaisia huolestuttanut. Tosin ajoittaiset maan tärähtelyt herättivät jonkin verran levottomuutta. Edellinen voimakas maanjäristys muistettiin vielä hyvin.

Sitten, yhtäkkiä, pilvi laajeni ylöspäin ja sai palmun muodon. Tuhkaa alkoi sataa kaupunkiin. Välitöntä pakokauhua ei ilmeisesti syntynyt. Ihmiset hakeutuivat talojen suojiin. Monet jatkoivat urheasti töitään ulkosalla.

Väkeä kokoontui kaupungin suureen amfiteatteriin, vaikkemme tiedä miksi. Tuskin kuitenkaan näytöstä seuraamaan. Rangaistukseksi rajuista mellakoista keisari Nero oli kymmenen vuotta aiemmin kieltänyt teatteriesitykset

kaupungissa. Kenties väki oli kerääntynyt joukolla tuijottamaan tulivuorta. Arvattavasti näky oli vaikuttava.

Illansuussa tulivuoresta tupruavat tummat pilvet pimensivät auringon. Pimeys oli kaupungissa niin täydellinen etteivät soihduinkaan varustautuneet nähneet eteensä.

Tuhkasade lankesi kaupunkiin yhä sankempana. Ihmiset ymmärsivät vihdoinkin tilanteen vakavuuden. Väkeä alkoi paeta kaupungista. Kuka kokosi tavaraa mukaansa, kuka lähti tyhjin käsin. Jotkut hangoittelivat löhtöä vastaan. Kotien hylkääminen oli vaikeaa.

Kaduilla ja teillä vallitsevaa sekasortoa ei ole vaikea kuvitella. Itsepäisimmät eivät liittyneet lähtijöiden jonoihin. He sulkeutuivat taloihinsa ja toivoivat kaiken menevän pian ohi. Olipa sellaisiakin jotka jättäytyivät kaupunkiin voidakseen ryöstää paenneiden taloja.

Yön aikana Pompeji peittyi tuhkaan 10 metrin paksuudelta. Kaupunkiin jääneet, noin kymmenesosa asukkaista, menehtyivät kaikki. Ilmeisesti suurin osa 2000 uhrista tukehtui savuun ja myrkyllisiin kaasuihin.

VUOSISADAT VIERIVÄT

Kun Vesuvius viimein rauhoittui palailivat pelastuneet etsimään kotejaan. He tulivat turhaan, vain nähdäkseen koko seudun peittyneen tuhkaan. Kaivausyritykset olivat hyödyttömiä. Mitään ei ollut pelastettavissa.

Pompejin kodittomiksi jääneet asukkaat muuttivat muualle. Hämmästyttävän nopeasti kaupunki ja sen sijainti unohtui.

Vasta 1600-luvun alussa Pompeji herätti uutta mielenkiintoa. Alueella kaivettiin tunnelia maanalaista vesijohtoa varten, ja sattumalta törmättiin raunioihin. Uteliaisuus hautautunutta kaupunkia kohtaan heräsi.

Tuolloin arkeologia kiinnosti vain harvoja, ja asiantuntemus oli vähäistä. Seikkailijat ja varkaat pääsivät mellastamaan alueella mielin määrin. He kaivoivat tuhkakerroksia ja veivät mitä löysivät.

Vuonna 1738 Napolin kuningas tajusi mitä oli tekeillä ja otti alueen valvontaansa. Kaivuita jatkettiin asiantuntijavoimin, mikä ei valitettavasti ollut samaa kuin asiantuntemus nykyään. Vuonna 1861 Italian hallitus otti vastuun Pompejin kaivauksista.

Nykyäänkin osa Pompeijista on vielä maan ja tuhkakerrostuman peitossa. Kaivauksia tehdään uudenaikaisen arkeologian huipputieteellisin menetelmin. Työ on äärimmäisen huolellista ja varovaista. Mitään ei haluta vahingoittaa.

ONNI ONNETTOMUUDESSA

Arkeologien kannalta Pompejin ja sen naapurikaupungin, Herculaneumin, onneton kohtalo oli oikeastaan suuri onni.

Herculaneum hautautui kuten Pompeji, mutta sen peitto oli paksua mutaa ja kiviä, jotka kovettuivat kallioksi. Päälle kasvoi uusi kaupunki, nykyinen Resina. Tämä on tietysti vaikeuttanut kaivauksia.

Pompejin tuhkapeitto kovettuneenakin oli liian haurasta rakennusten perustaksi. Tästä syystä alueelle ei syntynyt asutusta.

Pompeijiin satanut tuhka on myös kohdellut kaupunkia hellävaraisemmin kuin karkeampi peite Herculaneumia. Vaikka Pompeijin katot olivat romahtaneet, rakennukset olivat löydettäessä muuten hyväkuntoisia.

VISIITTI MENNEESEEN

Haudasta noussut, lähes ennallaan säilynyt kaupunki on jollakin tavalla kammottava ja samalla kiehtova. Vierailijalta vaaditaan vain hitunen mielikuvitusta, ja kaupunki alkaa henkiä elämää.

Talojen reunustamilla kaduilla vilisee väkeä, nyt turisteja, silloin Pompeijin asukkaita. Jalkakäytävien ja juhtien ajoradan kivetykset ovat sileiksi kuluneita.

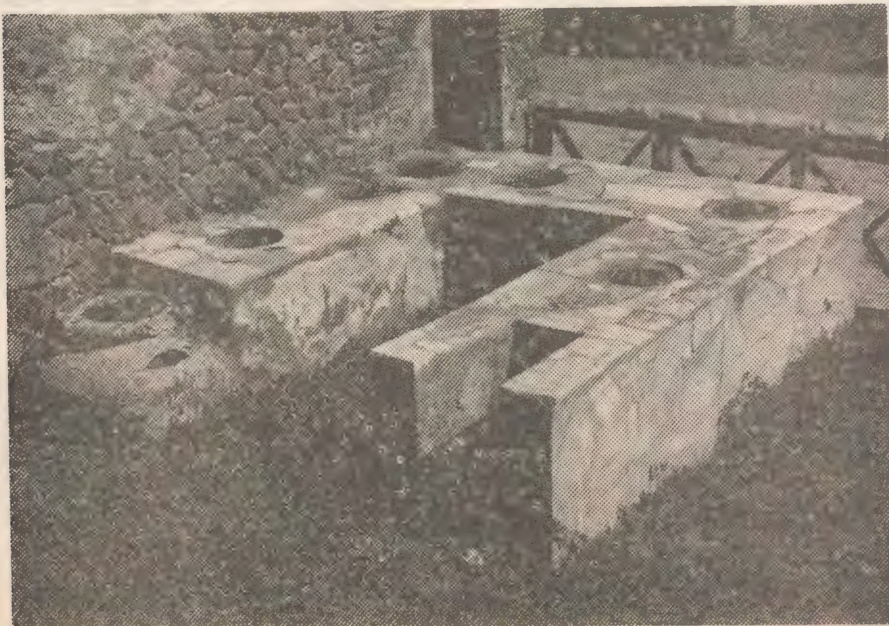
Monissa Pompejin kadunkulmissa on korkeita askelkiviä, kuin meillä suojateitä. Astumalla niiden päälle kulkija välttyy jalkojen kastumiselta sadeveden virratessa ajoväylällä.

Leipomon vieressä on myllynkiviä, joilla jyvät jauhettiin jauhoiksi.

Suuren torin lähellä on komeita pylväikköjä.

Kapakan tiskissä on aukkoja juomaruukkuja varten. Asiakkaille tarjoiltiin sekä kuumia että kylmiä juomia.

Siellä täällä näkyy kiveen urautuneita kärrynpyörien jälkiä.

Joissakin seinissä on laastiin riipustettua kirjoitusta, latinankielistä luonnollisesti. Ne ovat vaalimainoksia tai muita ilmoituksia, vastaavia kuin meidän mainosjulisteemme.

Erään raunioituneen talon kynnyslaattaan on mosaiikilla kirjoitettu "have". Todellakin, näkymä marmoripihalle on kuin haavekuva. Mutta sanan merkitys on toinen. Se tarkoittaa suurinpiirtein "terve". Siis rohkeasti peremmälle, vaikka tervehdys ääntyykin melkein samalla tavalla kuin "aave". Ja voihan olla..

Vierailija voi muitta mutkitta kävellä sisälle varakkaaseen yksityistaloon, moneen sellaiseen. Useat talot ovat niin hyvässä kunnossa että kuljeskelu huoneissa tuntuu miltei julkealta uteliaisuudelta. Mutta poissa oleva talonväki ei palaa yllättämään röyhkeää töllistelijää.

Kaikessa rauhassa vieras voi ihastella loistavia seinämaalauksia, mosaiikkilattioita, veistoksia ja huonekaluja. Kauniiden pylväskäytävien reunustamissa puutarhoissa kukkii ja viheriöi samanlaisia kasveja kuin silloin ennen. Hiiltyneistä siemenistä ja kasvien jäänteistä on saatu selville kunkin puutarhan silloiset koristeet.

Käynti yleisessä kylpylässä on vaivan arvoinen, vaikkei vieraalla olisikaan peseytymisen tarvetta. Eivät antiikin roomalaisetkaan menneet kylpylään vain puhdistautumaan. Kylpyläkäynnit olivat eräänlainen kanssakäymisen muoto. Peseytymisen ja kunnon kohennuksen ohella kylpylöissä seurusteltiin, juoruttiin, juonittiin, pelattiin ja vaikkapa vaan vietettiin aikaa.

Vauhdittamalla mielikuvitustaan vierailija voi kylpylän saleissa tuntea höyryn kosteuden. Jostakin löyhähtää hien hajua, ehkä omasta paidasta, mutta väliäkös sillä. Seinän takaa kuuluu puheen sorinaa, naurua.

Temppeleiden, julkisten rakennusten ja torin tienoot kielivät, ettei Pompeji ollut mikä tahansa maalaiskaupunki. Komeat pylväsrivit antavat vain aavistuksen rakennusten mahtavuudesta. Valtava avoin amfiteatteri oli aikoinaan Pompejin ensimmäinen rauniolöydös. Soikiona kenttää kiertävät katsomorivit ovat viimeksi olleet täynnä väkeä Pompejin kohtalon päivänä. Ylähyllyltä voi nytkin ihailla siintävää Vesuviusta.

Pikkukaduilla vieraan on helppo samaistua tavalliseen pulliaiseen. Vieri viereen rakennetut talot ovat nyt enimmäkseen katottomia, joihinkin on tosin rakennettu puukatot ja toinen kerros.

Pienen puodin perällä on portaat yläkertaan, missä kauppias asusti. Välipalabaari näyttää vain hetkeksi suljetulta. Sen edustalle voi pian kuvitella kertyvän kiireisiä kulkijoita haukkaamaan pika-ateriaa. Kulmakapakka vaikuttaa juuri siivotulta, marmoritiskillä ei näy viinitilkkakaan. Aukioloaika taitaa olla käsillä. Kuvanveistäjän pajassa on keskeneräisiä töitä.

Omituinen kaupunki! Kukaan ei ole paikalla, kaikki ovat jättäneet puuhansa kesken ja lähteneet jonnekin. Käymäänkö vain? Moneltako he palaavat?

URHO

Eräässä laaksossa Urho löytää kaksi luurankoa. Ilmeisesti ihmisparat ovat tappaneet toisensa. Molemmat luurangot puristavat kivikirvestä..

Roger Lecureux, teksti
Andre Cheret, piirrokset

He ovat lähteneet varjojen maille yhtäaikaa!

?!

Urho lähtee kiipeämään liaanin varassa ylös äkkijyrkkää rinnettä. Samassa hän kuulee vaimeaa huutoa..

Miksi he ovat taistelleet? Kumpi on hyökännyt, kumpi puolustautunut? Se jää ikuiseksi salaisuudeksi!

Päästyään rotkosta Urho näkee kauniin järven. Huudot kuuluvat ajelehtivalta lautalta..

Miksi nuo onnettomat makaavat lautalla ja huutavat? He pelkäävät kaarnanahkoja (x)!

(x) Krokotiilejä

Lähempänä rantaa Urho näkee, että mies ja nainen on sidottu lauttaan kiinni..

Kaarnanahat tekevät heistä hetkessä selvää!

Urho päättää tehdä kaikkensa auttaakseen hädässä olevia..

AH!

Mutta juostessaan rannalla Urho kompastuu ajopuihin. Tukit alkavat kieriä hänen allaan..

Hurjalla vauhdilla Urho lentää kohti kivenlohkaretta..

Samassa hän näkee valtavan puun rungon vierivän kohti..

OOOH! VIERIVÄ PUU MURS-KAA MINUT!

Puu kierii jyristen..

Hädin tuskin Urho ehtii hypätä kiven suojaan..

RAAAHAA!

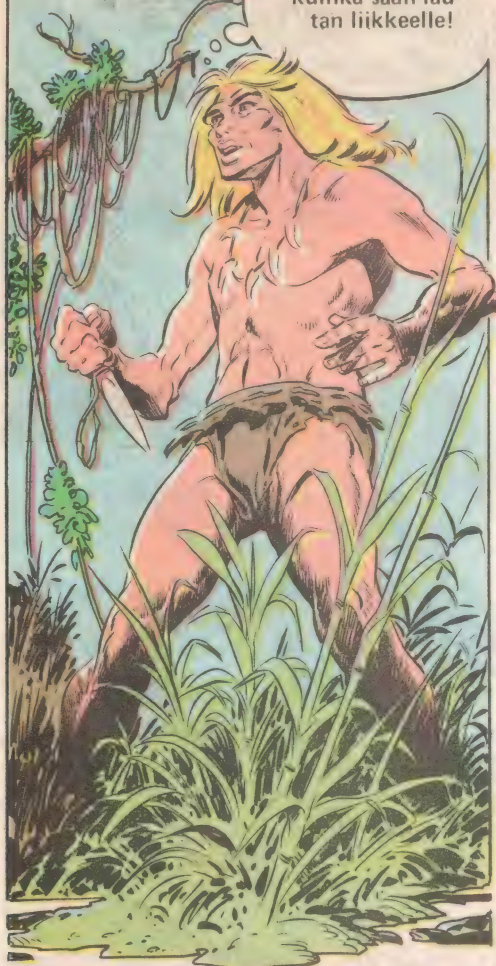
BOING!

Unohtaen vaaralliset tukit Urho lähtee juoksemaan lähemmäksi lauttaa..

Minun täytyy liikkua varovaisemmin!

Kaikkialla kaislikossa ja rannoilla kuhisee krokotiilejä..

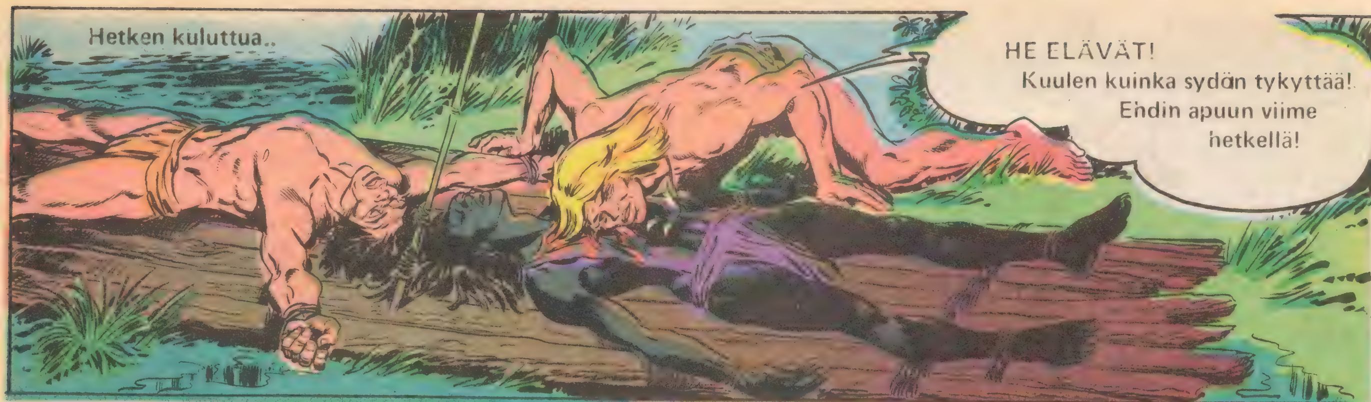
Nuo eivät päästä minua ehjin nahoin lautan lähel-le! Niitä on liikaa!

Urho yrittää epätoivoisesti keksiä keinoa millä pelastaa lauttaan sidotut ihmiset..
Nyt tiedän kuinka saan lautan liikkeelle!
Pian..
Sidon veitseni bambuun, toiseen päähän solmin liaanin vetoköydeksi!

Urho keskittyy ja tähtää silmää räpäyttämättä. Hän pelkää, ettei veitsi osukaan lauttaan vaan haavoittaa jompaa kumpaa lautalla makaavaa..
RAAAHAA!!

BANG!..
Mutta veitsen terä napsahtaa lujasti tukkiin miehen ja naisen väliin..

Urho vetää liaanista varovaisesti, ja lautta liikkuu..
HE EIVÄT HUUDA ENÄÄ! TOIVOTTAVASTI HE OVAT YHÄ ELOSSA!

Mies virkistyy nopeammin kuin nainen! Urhon ystävällisyys tekee miehen levottomaksi..

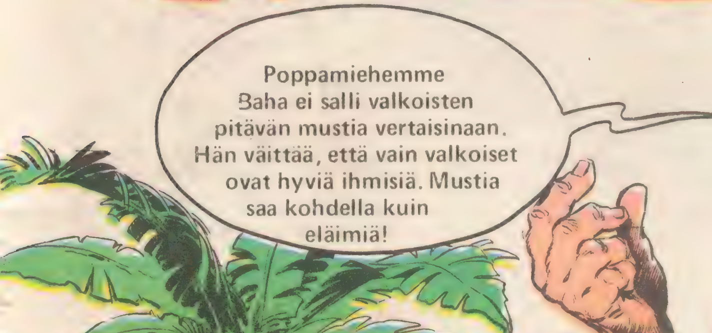

MINÄ RAKASTAN OHANAA! Mutta heimoni on sitä mieltä että mustainoiset eivät ole ihmisiä kuten valkoiset. Heidän mielestään mustat ovat eläimiä!

Ohanaa ja minua rangaistiin, koska rakastamme toisiamme ihon väristä huolimatta! Meidät jätettiin kuolemaan!

Uhmasin Bahan neuvoja, ja meidät sidottiin lauttaan monta päivää sitten. Luulimme joutuvamme varjojen maille!

Poppamiehemme Baha ei salli valkoisten pitävän mustia vertaisinaan. Hän väittää, että vain valkoiset ovat hyviä ihmisiä. Mustia saa kohdella kuin eläimiä!

Urho saa kuulla Garrakilta, että päällikkönsä kuoleman jälkeen valkoinen heimo on alistanut mustat orjuuteensa. Mustia jahdataan kuin riistaa..

Järkäle on niin valtava, että sitä ei hevin saada liikuteltua. Siksi heimo haluaakin vangiksi mustaihoisia. Heidät pakotetaan uhkailemalla työntämään kiveä. Väkevistä miesvoimista huolimatta kiveä on saatu liikkumaan vain hivenen matkaa..

Toinenkin nuija lentää, mutta Urho ehtii syöksyä maahan ja väistää viime hetkellä..

Mutta samassa..

Inhoan tapella ihmistä vastaan oli hän sitten valkoinen tai musta! Mutta väkivaltaa vastaan on pakko puolustautua!

SCHLAAK!

Mies saa rajun iskun leukaansa ja kaatuu maahan Urhon kajauttaessa ilmoille raikuvan huudon..

RAAAHAA!!

VARO TULITUKKA! TAKANASI!

Toinen miehistä aikoo yllättää Urhon takaapäin..

Mutta Urho kääntyy nopeasti..

..ja heittää miehen selälleen!

Olet meitä nopeampi ja vahvempi! Mitä aiot nyt tehdä meille? Vietkö meidät orjiksi raahaamaan valkoisten äitien äidin kivipatsasta?

Garrak on toipunut nuijan iskusta..

He kävivät kimppuusi! Tee heille mitä haluat!

He saivat jo mitä ansaitsivat!

En halua heille mitään pahaa siksi että voitin heidät! Menkööt rauhassa pois!

Kaikki ovat ymmällä..

Hämmästys on vieläkin suurempi kun Urho ojentaa miehille nuijat..

Kertokaa omillenne, etteivät kaikki valkoiset ole pahoja!

Kertokaa heimollenne, että valkoiset ja mustat voi elää sovussa keskenään, vihaamatta toisiaan!

Katsokaa kuinka onnellisia ovat Ohana ja Garrak!

Häkeltyneinä miehet häipyvät metsään..

Kiitos veljieni puolesta!

Kiitos, että puhuit kauniisti Ohanasta ja minusta!

NYT HALUAN TAVATA POPPA-MIEHENNE BAHAN! HALUAN PUHUA HÄNELLE JÄR-KEÄ!
Kaiken kokemansa ja kuulemansa jälkeen Urho puhkuu raivoa säälimätöntä, valkoisen heimon poppamiestä kohtaan..

Samaan aikaan..
Näin kuinka tulitukkainen valkoinen mies pelasti Ohanan ja Garrakin!

TUOKAA SE MUUKALAINEN LUOKSENI! HALUAN HÄNEN ELÄVÄNÄ! HÄN ON UHMANNUT LAKEJANI!

Joukko vaisun tuntuisia miehiä lähtee etsimään Tulitukkaa. Heillä ei ole kiirettä..
Heimomme on tehnyt paljon pahaa sen jälkeen kun Baha on ottanut vallan!

Nyt Bahalle eivät mustat orjat enää riitä! Hän haluaa vangiksi myös valkoisen miehen! Pian yksikään meistä ei ole häneltä turvassa! Hän kylvää vihaa!

Samaan aikaan..
Johdatan sinut kylääni puhumaan heimoveljilleni! He ehkä ymmärtävät! Toivon niin!
Entä Ohana?

Olen luvannut aina pysyä Garrakin rinnalla! Lähden mukaan!
Riittää kun viette minut lähelle kylää!

Liian myöhään! Emme ehtineet!
Joukko jousin ja keihäin aseistettuja miehiä ilmestyy metsästä..

Älä tee vastarintaa, Tulitukka! Poppamies haluaa sinut elävänä eteensä!

Tulitte kuin tilauksesta! Olinkin juuri aikeissa lähteä tapaamaan kuuluisaa poppamiestänne! Lähdetään heti!

Entä Garrak ja tyttö?
Baha puhui vain Tulitukasta! Hänen ei tarvitse tietää, että kohtasimme Garrakin ja Ohanan!

Heimomme on jo tarpeeksi vainonnut heitä! Antakaamme heidän olla ja elää rauhassa!
Miehet vaintavat keskenään ymmärtäväisiä katseita..

Urho tajuaa, etteivät heimon miehet ole asioista samaa mieltä kuin poppamies..
Näkemiin Ohana ja Garrak! Toivotan teille onnellista ja pitkää elämää!

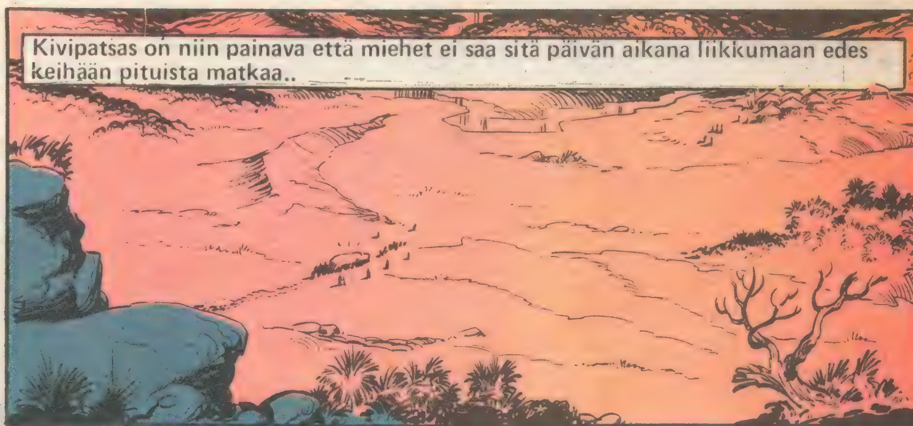

Aurinko on vielä korkealla kun Tulitukka ja saattojoukko ilmestyvät metsästä aukeaan laaksoon..
Jos et vastustele Bahaa, hän saattaa säästää henkesi! Ole varovainen!

Urho ei ole uskoa silmiään kun hän näkee joukon mustaihoisia miehiä valtavan kivipaaden juurella. Kivi ei näytä liikkuvan, vaikka sitä yritetään saada kauempana häämöttävään kylään..

Työn uuvuttamat miehet valittavat hiljaa. Heillä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin puskea kiveä kaikin voimin..

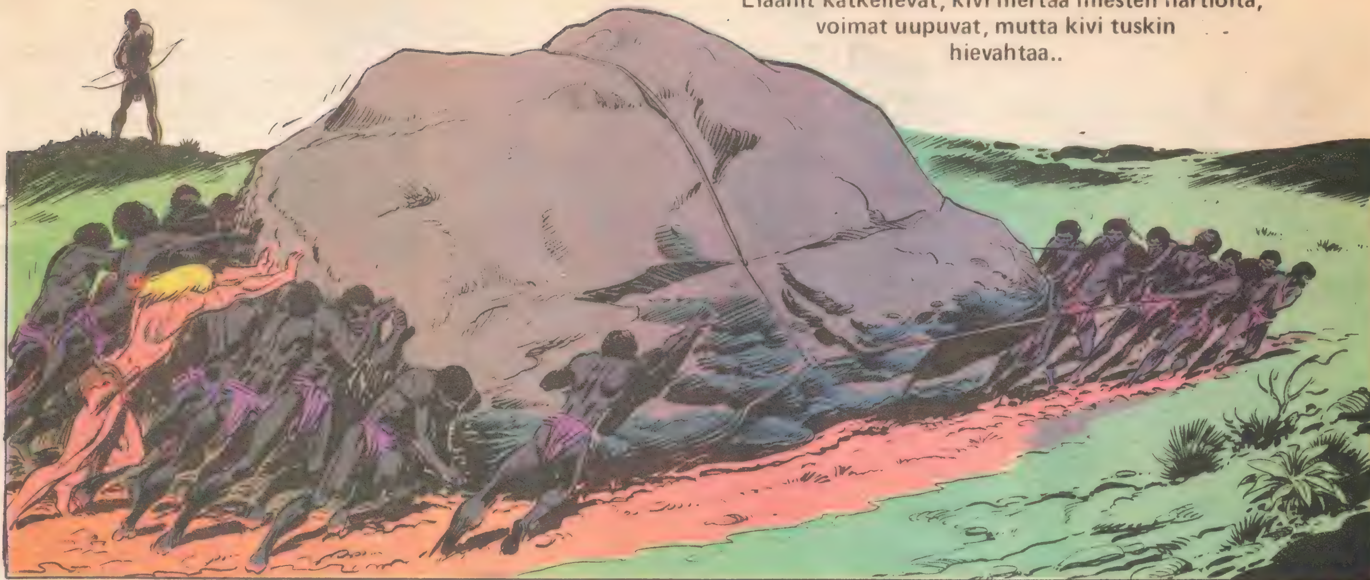

Urholta ei otettu veistä, mutta jousimiehet vartioivat orjia valppaina!

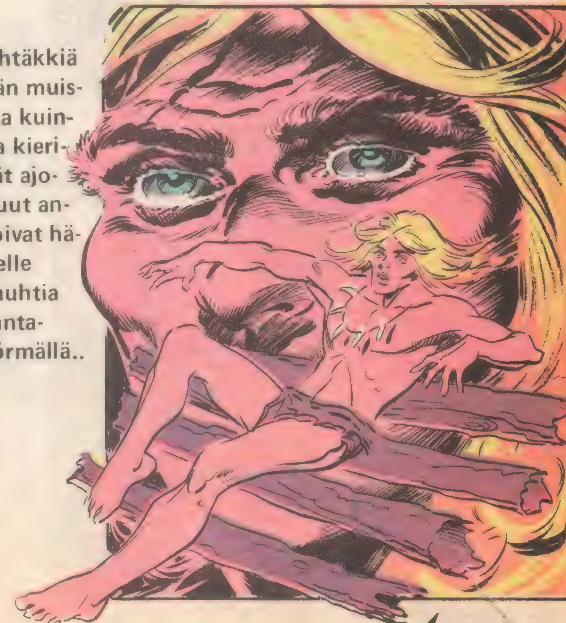

Liaanit katkeilevat, kivi hiertää miesten hartioita, voimat uupuvat, mutta kivi tuskin hievahtaa..

Illalla lopen väsyneet miehet horjuvat lepäämään puun juurelle..
Huomenna yritämme vielä ankarammin!

Joka päivä Baha määrää paikan minne kivi on saatava. Jos emme onnistu, hän valitsee meistä yhden ja surmaa hänet muiden edessä!

Väsymyksestään nuolimatta Urhoa ei nukuta. Hän miettii keinoa millä vapauttaa onnettomat orjat..

Yhtäkkiä hän muistaa kuinka kierivät ajopuut antoivat hänelle vauhtia rantatörmällä..

Työt alkavat kuumeisella kiireellä. Miehet ovat innostuneita ja yrittävät parhaansa auttaakseen ystäväänsä Tulitukkaa, joka on luvannut vapauden myös heille..

Tukki toisensa jälkeen kannetaan metsästä ja asetetaan kivipaaden eteen..

Kukaan ei ollut nähnyt mitään vastaavaa aikaisemmin..

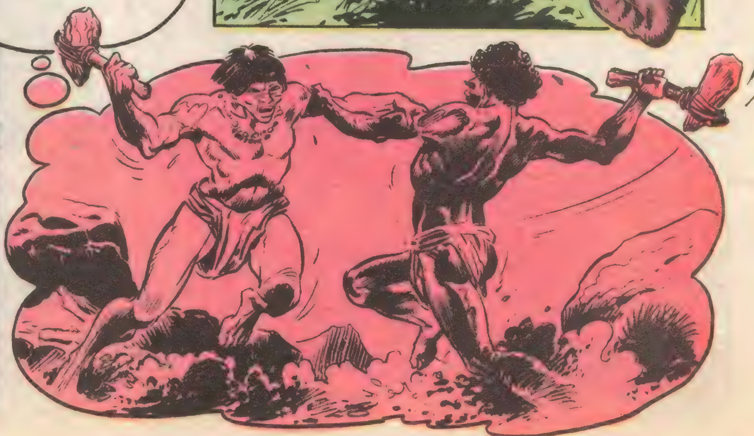

Kaikkien riemu on rajaton..
Äitien äiti olkoon mustien ja valkoisten yhteistyön vertauskuva! Meillä kaikilla ihmisillä on yhteinen esiäiti!

Samassa metsästä juoksee esiin Ohana, Garrak ja joukko mustia..
Tulimme vapauttamaan orjia, mutta Tulitukka ehti ensin!

Kauhistuneena poppamies Baha päättää livahtaa metsään, eikä hänestä sen koommin ole kuultu..

Päällikkömme kuoleman jälkeen tämä on ensimmäinen kerta kun mustat ja valkoiset ovat sovussa!
Monet ovat turhaan menettäneet henkensä taisteluissa toisiaan vastaan!

Eräänä päivänä näin kaksi miehen luurankoa. He olivat ilmeisesti taistelleet ja lähteneet varjojen maille yhtäaikaa! Nyt arvaan, että toinen on ollut musta ja toinen valkoinen!

Seuraavana päivänä Urho haluaa näyttää kaikille paikkaa missä luurangot viruvat..

Katsokaa heitä! Kukaan ei pysty sanomaan kumpi on ollut musta kumpi valkoinen! Kuolemassa olemme täysin samanlaisia ja niin olemme eläessämmekin! Ihon värillä ei ole merkitystä!

Eläkää vastedes sovussa keskenänne Ohanan ja Garrakin tavoin!

Pystytetyn patsaan varjossa kaksi nuorta, toinen musta toinen valkoinen, syleilevät toisiaan onnellisina..
Ohanan ja Garrakin ei enää tarvitse pelätä vainoa. Siitä kiitos Urho Tulitukalle!
LOPPU

INTIAANIEN HISTORIAA

Palatessaan leiriinsä apassisoturit näkivät hävityksen.

Päällikkö Geronimo.

5

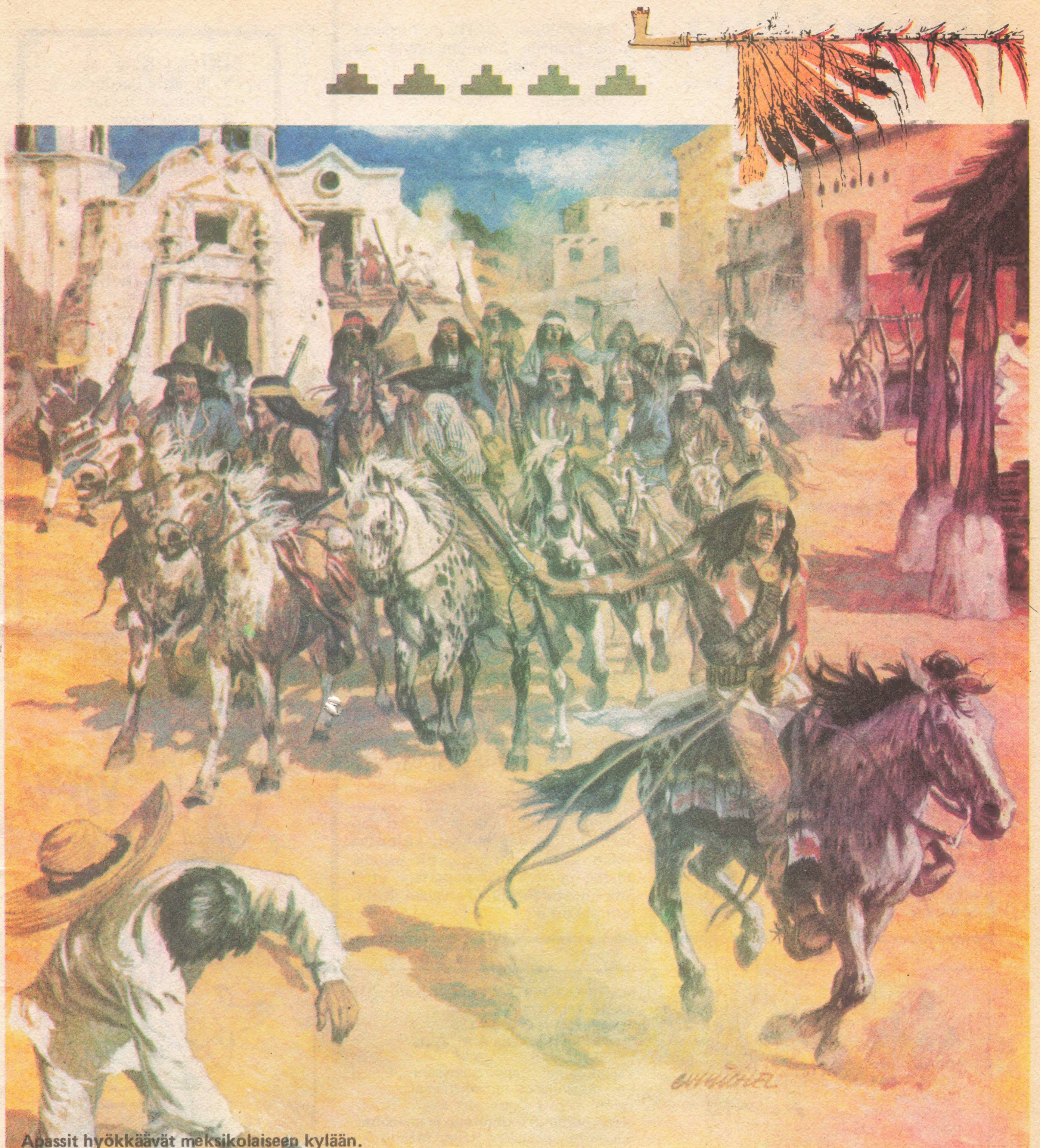
GERONIMON SAMMUMATON VIHA

Vuonna 1858 nuoren apassipäällikön, Goyathleyn, sydämessä syttyi sammumaton viha meksikolaisia kohtaan. Palatessaan kaupantekoretkeltä soturit löysivät leirinsä hävitettynä. Suurin osa naisista ja lapsista oli surmattu. Uhrien joukossa olivat myös 28-vuotiaan Goyathleyn vaimo ja kolme lasta. Nuoren päällikön maailma meni murskaksi. Hän vannoi kostavansa verisesti.

Kapinahenki valkoisia vastaan levisi apassien keskuudessa. Veri alkoi virrata ja kylät paloivat. Meksikolaiset antoivat taisteluissa Goyathleylle uuden nimen, Geronimo. Hän alkoi myös kutsua itseään tällä nimellä.

Geronimo ja vanha päällikkö Colorado organisoivat kokonaisen armeijan kostamaan meksikolaisille. He toimivat vuorilta, missä heillä oli muonaa ja ammusvarastoja. Lukemattomia meksikolaisia kyliä hävitettiin säälimättä. Kuitenkin naiset ja lapset aina säästettiin.

Lopulta Yhdysvaltojen armeija lähti

Apassit hyökkäävät meksikolaiseen kylään.

meksikolaisten apuun. Apassien maat vallattiin. Muiden joukossa Geronimo joutui reservaattiin.

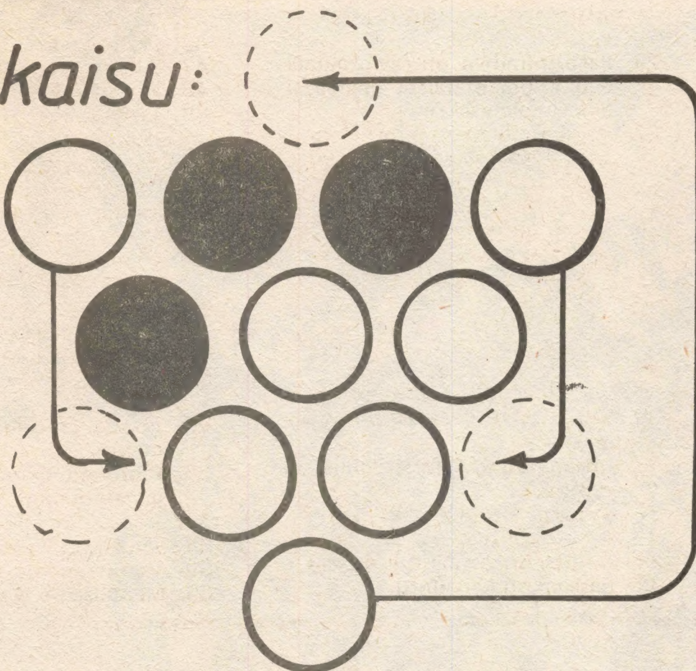
Mutta Geronimon uhma ja viha ei laantunut. Hän onnistui johtamaan kapinoita, ja kiinni jouduttuaankin pakenemaan useita kertoja. Ylivoima kävi kuitenkin liian suureksi.

Vuonna 1886 Geronimo joutui antautumaan lopullisesti. Hänet vietiin sotureineen vankeuteen Floridaan, sieltä myöhemmin Oklahomaan ja viimein Uuteen Meksikoon. Geronimo kuoli reservaatissa keuhkokuumeeseen vuonna 1909.

Jippokilpa ratkesi

Jippokilvassa 9/81 ympyröistä muodostuneen kolmion kärki oli käännettävä ylöspäin.

Ratkaisu:

Seuraaville oikean ratkaisun lähettäneille postitamme palkinnoksi sarjakuva-albumin: Pasi Kokkonen, Jussi Korhonen, Juha Santikko, Vesa-Matti Väärä, Stefan Granroth, Mika Rinne, Mari Virtanen, Minna Laaksonen, Aki Mäntylä, Esa Hirvonen.

SIKINSOKIN

1. Brigitte Bardot
2. Elisabet Taylor
3. James Dean
4. Marilyn Monroe
5. Elvis Presley
6. John Travolta
7. Olivia Newton-John
8. Charlie Chaplin
9. Richard Burton
10. John Wayne
11. Sophia Loren
12. Marlene Dietrich
13. Bo Derek
14. Goldie Hawn
15. Clint Eastwood
16. Tauno Palo
17. Ansa Ikonen
18. Ritva Valkama
19. Pentti Siimes
20. Lasse Pöysti
21. Jussi Jurkka
22. Maj-Britt Heljo
23. Spede Pasanen
24. Simo Salminen
25. Vesa-Matti Loiri
26. Tarmo Manni
27. Esko Salminen
28. Heikki Kinnunen
29. Åke Lindman
30. Kristiina Halkola

VILLE VIKSU

Ikkuna oli selvästi rikottu sisältäpäin, koska sirpaleet olivat pudonneet ikkunalaudalle eikä lattialle. Naulakossa olleista takeista Mäki otti päälleen alimmaisen, joten hän oli tullut toimistoon ennen Järveä, eikä myöhemmin kuten hän Villelle kertoi.

PAINOVIRHEPAHOLAINEN

Tällä kertaa kirjoitan kaiken käsin. Kirjoituskoneeni on rikki. Jippokenguru lainasi sitä ja hajotti sen heti. On kamalan vaikeata kirjoittaa ilman kirjoituskonetta. En uskalla nostaa mustekynää paperista, ettei tule mustetahroja. Terveisin Kolli. (Sanoja on 31.)

Viides vuosikerta
TOIMITUS Eerikinkatu 3, 00100 Helsinki 10
Postiosoite Lokero 116, 00101 Helsinki 10
Puhelinvaihde 90-69 43 311

Päätoimittaja Helena Ikävalko
Ulkoasu Ulla-Maija Lahikainen
Toimituksen sihteeri Auli Salmi
Vakituiset avustajat
Ossi Lindfors
Arto Rantanen
Paino Exprint Oy, Vilppula
Kustantaja Lehtimiehet Oy

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET
Puutarhakatu 16, 33210 Tampere 21
Puhelinvaihde 931-33 333

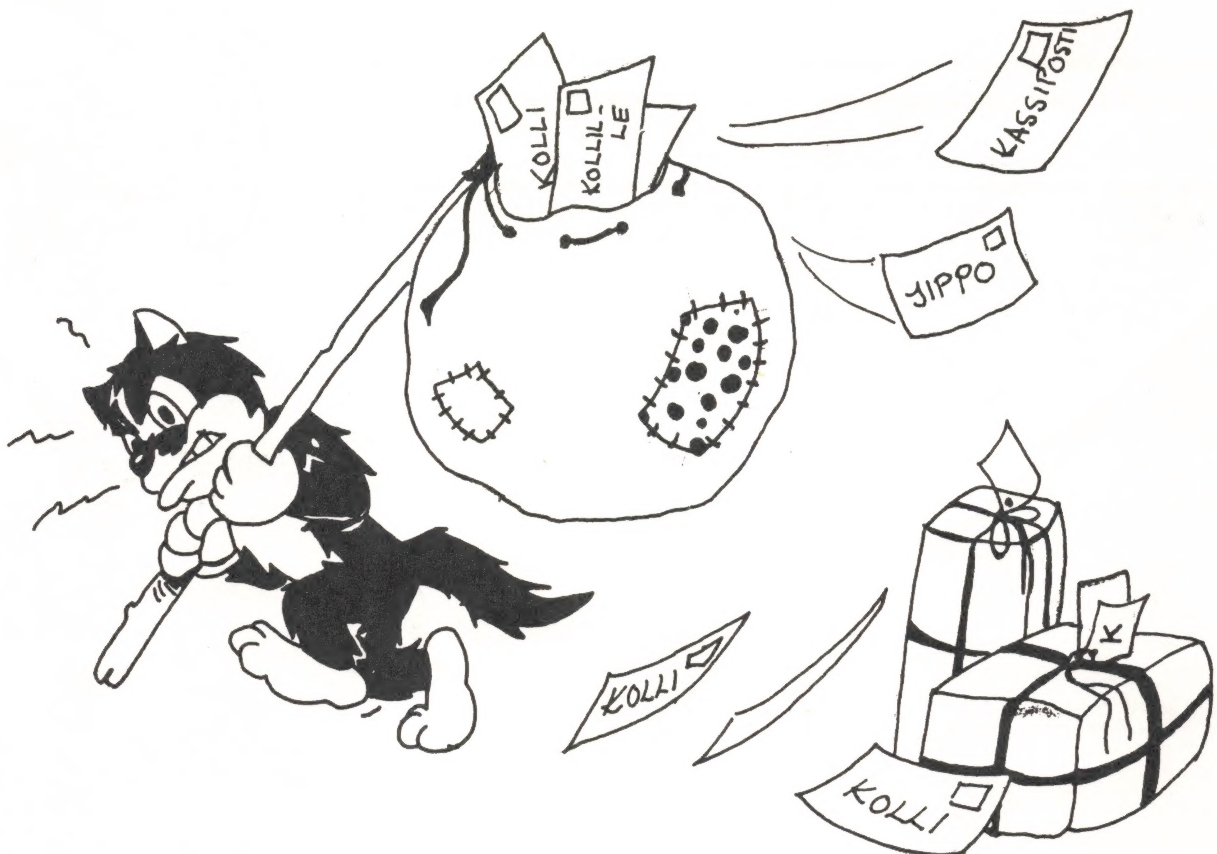
MARKKINOINTI Puutarhakatu 16, 33210 Tampere 21
Puhelinvaihde 931-33 333
Markkinointijohtaja Antti Aro
Lehdenmyynti
Levikkijohtaja Seppo Salovaara
Levikkipäällikkö Juhani Niemelä (irtonumerot)
Markkinoinnin suunnittelu ja mainonta
Suunnittelupäällikkö Rauno Männistö

ILMOITUSMYYNTI Eerikinkatu 3, 00100 Helsinki 10
Puhelinvaihde 90-69 43 311
Myyntijohtaja Rolf Johanson
Ilmoituspäällikkö Risto Ahokas
Ilmoitussihteeri Anja Sartokari

Jippo ilmestyy kerran kuukaudessa. Jippo ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Jipossa julkaistujen kirjoitusten ja kuvien lainaaminen on kielletty. ISSN 0356-3375

16 VALITSE OIKEA VASTAUS

1. Kustantamo on kirjallisten tuotteiden kustannustoimintaa harjoittava liike.
2. Desantti on vakoilutehtäviin lähetetty laskuvarjosotilas.
3. Eroosio on luonnonvoimien kulutustyötä.
4. Autonomia on itsehallinto.
5. Intervalli on väliaika.
6. Kopra on kookospähkinän kuivattua siemenvalkuaista.
7. Nekropoli on muinainen hautakaupunki.
8. Kynologi on koirien tuntija.
9. Aerobatia on taitolentoa.
10. Platina on metallinen alkuaine.
11. Tornado on pyörremyrsky.
12. Ramppi on näyttämön etureuna.
13. Virus on taudinaiheuttaja.
14. Öylätti on ehtoollisleipä.
15. Santeli on puu.
16. Päästäinen on pieni samettitutkkinen nisäkäs.
17. Oboe on puupuhallin.
18. Akvarelli on vesivärimaalaus.
19. Salakka on pieni särkikala.
20. Fauna on eläimistö.
21. Säämiskä on ohutta nahkaa.
22. Heroismi on sankarillisuutta.
23. Kantaatti on moniosainen säestyksellinen kuorosävellys.
24. Hieroglyfi on muinaisegyptiläinen kuvakirjoitusmerkki.
25. Kvintetti on viiden solistin yhtye.
26. Pastöroiminen on ravintoaineiden kuumentamista pienelijöiden tuhoamiseksi.
27. Aprikoiminen on pohtimista.
28. Ruska on värihehkun aikaa syksyisessä luonnossa.
29. Budjetti on talousarvio.
30. Guassi on peittävillä vesiväreillä tehty maalaus.
31. Identtinen on aivan samanlainen.
32. Konservatorio on musiikkioppilaitos.
33. Kardemumma on mauste.
34. Kurmitsa on kahlaajalintu.
35. Veteli on paikkakunta Pohjanmaalla.
36. Imaami on muhamettilainen arvonimi.
37. Sakramentti on kirkollinen pyhä toimitus.
38. Kolossi on jättiläiskuvapatsas.
39. Fasaani on kanalintu.
40. Kynsilaukka on valkosipulia.
41. Nieriä on lohikala.
42. Yövilkka on kämmekkäkasvi.
43. Tabasco on tulinen maustekastike.
44. Monologi on yksinpuhelu.
45. Asteri on koristekasvi.
46. Pasha on pääsiäisherkkua.
47. Äkämä on paise.
48. Hirssi on viljakasvi.
49. Lastenlinna on lastensairaala Helsingissä.
50. Laguuni on särkän erottama meren lahti.
51. Talkkuna on kansanomainen jauhoruokalaji.
52. Riisitauti on D-vitamiinin puutteesta aiheutuva aineenvaihduntahäiriö.
53. Auringonpilkut ovat tummia täpliä auringon pinnassa.
54. Akvamariini on sinertävänvihreä jalokivi.
55. Bomba on karjalaistalo Nurmeksessa.
56. Flora on margariinia, kasvisto ja naisen nimi.
57. Vohveli on leivonnainen.
58. Jänkäkurppa on kahlaajalintu.
59. Vesimeloni on suuri hedelmä.
60. Meduusa on vesieläin.

YKUVA10

VANHOJA PURJELAIVOJA

Rahtilaivana valtameriä purjehtinut WAVERTREE on nykyään New Yorkissa kunnostettuna museolaivana.

CUTTY SARK kuljetti teetä Kiinasta Englantiin. Se ei purjehdi enää. Ainoana säilyneenä valtameriklipperinä se on nyt kunnostettuna kuivatelakalla Englannissa.

FALLS OF CLYDE purjehti valtameriä rahtilaivana ja öljytankkerina. Nyt se on ankkuroituna ja loistokunnossa Honolulun satamassa Hawaijilla.

